

I. «ქართლის ცხოვრების» გამოცემები

1. ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდის, თარგმნილი და გამოცემული ღვაწლით უ. ბროსე, წევრისა საიმპერატორო აკადემიისა მეცნიერებათა, ნაწილი პირველი. ძველი მოთხრობა, 1469 წლამდის ქრისტეს აქეთ. სანკტპეტერბურღს, 1849, 484 გვ. (თავფურცელი ქართულ და ფრანგულ ენებზე).
2. ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდის. ნაწილი მეორე. ახალი მოთხრობა 1469 წლიდან, ვიდრე 1800 წლამდე, გამოცემული დ. ჩუბინოვისაგან, სანკტ. პეტერბურღს, 1854, XXXIII, 576 გვ. (თავფურცელი ქართულ და ფრანგულ ენებზე). დ. ჩუბინაშვილის წინასიტყვაობა რუსულ [793] და ფრანგულ [829] ენებზე; წინასიტყვაობის ქართული თარგმანი – 608.
3. ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდის, ტომი პირველი, მეორე გამოცემა, ზ. ჭიჭინაძის მიერ, ტფ., 1897, 210 + I-II გვ.
4. ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდის, წიგნი მეორე, ტომი პირველი, მეორე გამოცემა ზ. ჭიჭინაძისა, ტფ., 1897, 213-650 გვ.
5. ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდის, წიგნი მესამე, ტომი პირველი, მეორე გამოცემა ზ. ჭიჭინაძისა, ტფ., 1897, 653-770 გვ. ბოლოსიტყვაობა: ზ. ჭიჭინაძე, „ქართლის ცხოვრების გამოცემის შესახებ“, გვ. I-VIII.
6. [ქართლის ცხოვრება, ორი ნაწივეტი], ივერია, 1900, № 77, გვ. 4.
7. ქართლის ცხოვრება, მარიამ დედოფლის ვარიანტი. გამოცემული ე. თაყაიშვილის რედაქტორობით, ტფ., 1906, 993 გვ.
8. ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდე, გამოცემული ღვაწლითა უ. ბროსე, წევრისა რუსეთის სამეცნიერო აკადემიისა. ნაწილი პირველი, ძველი მოთხრობა, 1469 წლამდის ქრისტეს აქეთ, ა. რვეული. კელმეორედ დაბეჭდილი აკადემიკოს ნიკო მარარის თვალმდიდენით, დასაწყისი ნაწივეტი, პეტროგრადს, 1923, 200 გვ. სათაური მეორდება ფრანგულ ენაზე. უძღვის ნ. მარარის წინასიტყვაობა ფრანგულ ენაზე – „Avant propos de la seconde édition“ [820].
9. ქართლის ცხოვრება, ანა დედოფლის ნუსხა, დასაბეჭდად მოამზადა ფილოლოგიის განყოფილებამ სიმონ ყაუხჩიშვილის რედაქციით, თბ., 1942, 316 გვ.
10. ქართლის ცხოვრების ძველი სომხური თარგმანი. ქართული ტექსტი და ძველი სომხური თარგმანი გამოკვლევითა და ლექსიკონით გამოსცა ილია აბულაძემ, თბ., 1953, 344 გვ.
11. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, ტომი I, თბ., 1955, 464 გვ.
12. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, ტომი I, თბ., 1955 [რეპრინტული გამოცემა – II, გამომცემლობა „ალიონი“, (ბათუმი), 2002].
13. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, ტომი II, თბ., 1959, 708 გვ.
14. ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით ს. ყაუხჩიშვილის მიერ, ტომი II, თბ., 1959 [რეპრინტული გამოცემა – 13, გამომცემლობა „ალიონი“, (ბათუმი), 2002].

ბიბლიოგრაფია

15. ქართლის ცხოვრება („ძველი ქართლის ცხოვრება“), გამოსაცემად მოამზადეს, წინასიტყვაობა და ტერმინთა განმარტება დაურთეს აკადემიკოსებმა ილია ანთელავამ და ნოდარ შოშიაშვილმა, თბ., 1996, 560 გვ.
16. ქართლის ცხოვრება. სასწავლებელში მყოფ მოწაფეთა და ყოველთა ქართველთა საკითხავად. მოკლედ შედგენილი მესხის იოანე მღვდელი გვარამაძისაგან. პირველი ნაწილი. ძველი მოთხრობა შეიცავს ჩვენ წინა-პართ ცხოვრებას, კერპთმსახურებას 393 წლამდის, თბ., 1882, 276 გვ.
17. ქართლის ცხოვრება, ტომი I, ტექსტი შეადგინეს, კომენტარები და ლექსიკონი დაურთეს მანანა სანაძემ, ნოდარ შოშიაშვილმა, თბ., 1994, გვ. 168.
18. ქართლის ცხოვრება, წიგნი II, ტექსტის ადაპტაცია, ბოლოთქმა და განმარტებები ეკუთვნით: მანანა სანაძეს, ნოდარ შოშიაშვილს, რედაქტორი აკად. როინ მეტრეველი, თბ., 1998, 208 გვ.
19. Histoire de la Géorgie depuis l'antiquité jusqu'au XIXe siècle. Traduite du géorgien par M. Brosset, I^e partie, SPb., 1849, 634 გვ. [1-ის თარგმანი].
20. Histoire de la Géorgie depuis l'antiquité jusqu'au XIXe siècle. Traduite du géorgien par M. Brosset, IIe partie. Histoire moderne. I^e livraison, SPb., 1856, 660 გვ. [2-ის თარგმანი].
21. Chronique Arménienne: M. Brosset, Additions et éclaircissements à l'Histoire de la Géorgie, SPb., 1851, pp. 1-61.
22. Das Leben Kartlis. Eine Chronik aus Georgien 300-1200. Herausgegeben von Gertrud Pätsch, Leipzig, 1985.
23. The Georgian Chronicle, trans. by Robert Berdosian, New York, 1991.
24. Thomson W. Robert, Rewriting Caucasian History: The Medieval Armenian Adaptation of the Georgian Chronicles (The Original Georgian Texts and the Armenian Adaptation), Oxford, 1996, p. 2-309.
25. K'art'lis c'xovreba. The Georgian Royal Annals and their Medieval Armenian Adaptation, Edited by Stephen H. Rapp, Jr. Volume I, Delmar, New-York, 1998, 43+464 გვ. [ქც-ის I ტომის ს. ყაუხჩიშვილისეული გამოცემის – II რეპრინტული განმეორება].
26. სამართიო ოსაოძიქისი ქრთაჲ, ენბაჲთაჲ ღილასუქიქი აჲაოძიქი. ქსნსიქი, 1884.

II. «ქართლის ცხოვრების» თხზულებათა გამოცემები

27. ახალი ქართლის ცხოვრება (გიორგი ბრწყინვალედამ გიორგი XI-მდე), წგნ.: მ. ჯანაშვილი, ნაშრომი, ტფ., 1907, გვ. 15-84 [685].
28. ახალი ქართლის ცხოვრება (მეორე ტექსტი) (ნაწყვეტი თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 223.
29. ბასილი ეზოსმოდღარი, ცხოვრება მეფეთ-მეფისა თამარისი, გამოცემა ივანე ჯავახიშვილისა, ივ. ჯავახიშვილის მასალა დასაბეჭდად გაამზადეს ნათ. ჯავახიშვილმა და მ. კახაძემ, ენიშკის მოამბე, XIV, თბ., 1944, გვ. 333-357.
30. ბასილი ეზოსმოდღარი, ცხოვრება მეფეთ-მეფისა თამარისი, სერია „ქართული პროზა“, წიგნი III, თბ., 1982, გვ. 246-279.

ბიბლიოგრაფია

31. ბასილი ეზოსმოდვარი, ცხოვრება მეფეთ-მეფისა თამარისი, სერია „ქართული მწერლობა“, ტომი მესამე, თბ., 1988, გვ. 380-413.
32. [ბასილი ეზოსმოდვარი], ცხოვრება მეფეთა მეფისა თამარისი (ნაწევები თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 180.
33. ბერი ეგნატაშვილი, ახალი „ქართლის ცხოვრება“, სერია „ქართული მწერლობა“, ტომი მეექვსე, თბ., 1989, გვ. 681-820.
34. ბერი ეგნატაშვილი, ახალი „ქართლის ცხოვრება“, პირველი ტექსტი (ნაწევები თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 222, 224, 264, 293, 294.
35. განძთა ქვაბი, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო ცილა ქურციკიძემ (ძველი ქართული აპოკრიფული ლიტერატურის ძეგლები – 2), თბ., 2007, 244 გვ.
36. განძთა ქვაბი, თბ., 2006, 135 გვ.
37. ბერი ეგნატაშვილი, ახალი ქართლის ცხოვრება, XVIII ს. დამდ. I: ტექსტი, ივ. ჯავახიშვილის წინასიტყვაობით და რედაქციით, თბ., 1940; 256 გვ.
38. თამარ მეფის დროინდელი მატთანე („ცხოვრება მეფეთ მეფისა თამარისი“). ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთო მარინე ქადაგიძემ, თბ., 2001, გვ. 156-2002.
39. ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანი (ცდა ტექსტის აღდგენისა), აკად. კორნ. კეკელიძის რედაქციითა და გამოკვლევით, თბ., 1941, 164 გვ.
40. ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანი (ნაწევები თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 162, 167, 169, 170, 173, 179.
41. ლაშა-გიორგის-დროინდელი მემატთანე, გამოსცა ივანე ჯავახიშვილმა (საქართველოს ძეგლები, III. საისტორიო მწერლობა, №2), ტფ., 1927, 24 გვ.
42. [ლეონტი მროველი], მოქცევა მირიან მეფისა და მისთანა ყოვლისა ქართლისა, წმიდისა და ნეტარისა დედისა ჩუშნისა ნინო მოციქულის მიერ, წგნ.: მ. საბინინი, საქართველოს სამოთხე, გვ. 119-155.
43. [ლეონტი მროველი, ცხოვრება ქართველთა მეფეთა], ნაწევები, წგნ.: ჯყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომათია, გვ. 90-98.
44. [ლეონტი მროველი, გამოსვლა ხაზართა], წგნ.: ჯყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომათია, გვ. 106-107.
45. [ლეონტი მროველი, ცხოვრება ქართველთა მეფეთა], ნაწევები – „პირველი მეფე საქართველოსი ფარნავაზ, 302-237 წწ. ქრ. წინ“, წგნ.: ჯყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომათია, გვ. 172-177.
46. [ლეონტი მროველი, ცხოვრება ქართველთა მეფეთა], ნაწევები – „ქრისტეს კვართის ამბავი, თქმული აბიათარ მღვდლის მიერ“, წგნ.: ჯყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომათია, გვ. 237-239.
47. [ლეონტი მროველი, ცხოვრება ქართველთა მეფეთა], ნაწევები – „საქართველოს მოქცევა, თქმული წმ. ნინოს მოწაფის სიდონია დედაკაცის მიერ“, წგნ.: ჯყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომათია, გვ. 249-251.
48. ლეონტი მროველი, [თქმულებანი ფარნავაზზე. 1. სიზმარი ფარნავაზისა], წგნ.: პ. ინგოროყვა, ძველ-ქართული პოეზია V-X საუკუნეთა, მისი, თხზულებათა კრებული, ტ. III, თბ., 1965, გვ. 189. იგივე, ქართული პოეზია, ტ. 1, ძველი ქართული პოეზია, V-XII სს., თბ., 1979, ტომი შეადგინა სარგის ცაიშვილმა, გვ. 141-142.

ბიბლიოგრაფია

49. ლეონტი მროველი, [თქმულებანი ფარნავაზზე. 2. ნადირობა და განძის პოვნა ფარნავაზისაგან], წგნ.: პ. ინგოროყვა, ქართული პოეზია, ტ. 1, ძველი ქართული პოეზია, V-XII სს., თბ., 1979, ტომი შეადგინა სარგის ცაიშვილმა, გვ. 142-144.
50. ლეონტი მროველი, [გლოგა ქართველთა მეფისა ფარსმან ქველისა], წგნ.: პ. ინგოროყვა, ძველ-ქართული პოეზია V-X საუკუნეთა, მისი, თხზულებათა კრებული, ტ. III, თბ., 1965, გვ. 190-191; იგივე, ქართული პოეზია, ტ. 1, ძველი ქართული პოეზია, V-XII სს., თბ., 1979, ტომი შეადგინა სარგის ცაიშვილმა, გვ. 145-146.
51. ლეონტი მროველი, [ბრძოლა ქართველთა მეფისა მირვანისა და ღურბუკთა], წგნ.: პ. ინგოროყვა, ძველ-ქართული პოეზია V-X საუკუნეთა, მისი, თხზულებათა კრებული, ტ. III, თბ., 1965, გვ. 188-189. იგივე, ქართული პოეზია, ტ. 1, ძველი ქართული პოეზია, V-XII სს., თბ., 1979, ტომი შეადგინა სარგის ცაიშვილმა, გვ. 145-146.
52. ლეონტი მროველი, [ბრძოლა გმირთა და სასტიკება ჰაერთა], წგნ.: პ. ინგოროყვა, ძველ-ქართული პოეზია V-X საუკუნეთა, მისი, თხზულებათა კრებული, ტ. III, თბ., 1965, გვ. 191-192. იგივე, მისი, ლეონტი მროველი, ქართველი ისტორიკოსი, „ჰამბავთა-მწერალი“ მე-8 საუკუნისა, ენიშის მოამბე, X, თბ., 1941, გვ. 102-103.
53. ლეონტი მროველი, ცხოვრება მეფეთა, სერია „ქართული მწერლობა“, ტომი პირველი, თბ., 1987, გვ. 49-115.
54. ლეონტი მროველი, (ნაწყვეტები თხზულებებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 10, 19, 22, 28.
55. ლეონტი მროველი, მოქცევაჲ მირიან მეფისა და მის თანა უფლისა ყოვლისა ქართლისაჲ წმიდისა და ნეტარისა დედისა ჩუენისა ნინო მოციქულისა მიერ, წგნ.: ნათელი ქრისტესი, საქართველო, წიგნი I, თბ., 2003, გვ. 41-59.
56. მათიანე ქართლისაჲ (ნაწყვეტები თხზულებებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 85, 88, 90, 91, 96, 97, 98, 104, 106, 107, 108, 121, 122, 123, 124, 131, 132, 133.
57. ჟამთააღმწერელი, მონღოლთადროინდელი მათიანე, სერია „ქართული პროზა“, წიგნი III, თბ., 1982, გვ. 280-429.
58. ჟამთააღმწერელი, მონღოლთადროინდელი მათიანე, სერია „ქართული მწერლობა“, ტომი მეხუთე, თბ., 1988, გვ. 133-287.
59. ჟამთააღმწერელი, ასწლოვანი მათიანე. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, შენიშვნები და ლექსიკონი დაურთო რ. კიკნაძემ (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 48; ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლები, VI), თბ., 1987, 266 გვ. (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
60. ჟამთააღმწერელი, ასწლოვანი მათიანე (ნაწყვეტები თხზულებებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 193, 197, 204, 205.
61. სუმბატ დავითის-ძე, ცხოვრება და უწყება ბაგრატიონიანთა, წგნ.-ში: სამი ისტორიული ხრონიკა (ქართლის მოქცევისა, სუმბატისა ბაგრატიონების შესახებ და მესხური დავითნისა), გამოცემული ვრცელის წინასიტყვაობით და შედარებით ქართლის ცხოვრებასთან და სხვა ხრონიკებთან ექვთიმე თაყაიშვილის მიერ, თბ., 1890, გვ. 41-79.
62. სუმბატ დავითის-ძე, ცხოვრება და უწყება ბაგრატიონიანთა, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო გონელი არახამიაშ (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 61; ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლები, VIII), თბ., 1990, 78 გვ. (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).

ბიბლიოგრაფია

63. სუმბატ დავითის ძის ქრონიკა ტაო-კლარჯეთის ბაგრატიონთა შესახებ, გამოცემა მესამე. ტექსტი გამოსცა შესავლით, შენიშვნებით და ორი გენეალოგიური ტაბულით აკად. ე. თაყაიშვილმა (მსკი, ნაკვ. 27), თბ., 1949.
64. სუმბატ დავითის-ძე, ცხოვრება და უწყება ბაგრატიონთა (ნაწყვეტები თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 106, 114.
65. [ცხოვრება მეფეთა მეფისა დავითისი], წგნ.: მ. საბინინი, საქართველოს სამოთხე, სპბ., 1882, გვ. 489-512.
66. ცხოვრება მეფეთა მეფისა დავითისი (ტექსტი აღდგენილი მ. წერეთლის მიერ), ბელი ქართლისა, №28-29, 1958.
67. ცხოვრება მეფეთ-მეფისა დავითისი, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო მზექლა შანიძემ (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 62; ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლები, IX), თბ., 1992, 256 გვ. (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
68. ცხოვრება მეფეთ-მეფისა დავითისი, სერია „ქართული პროზა“, წიგნი III, თბ., 1982, გვ. 115-152.
69. ცხოვრება მეფეთ-მეფისა დავითისი, სერია „ქართული მწერლობა“, ტომი მეორე, თბ., 1987, გვ. 239-276.
70. ცხოვრება მეფეთა მეფისა დავითისი (ნაწყვეტები თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 134, 137, 138, 141, 142, 143.
71. ჯუანშერი, ცხოვრება ვახტანგ გორგასალისა (ნაწყვეტი), წგნ.: რატიანი პრ., ვეფხისტყაოსნის ავტორის ვინაობისათვის, თბ., 1969, გვ. 171-172.
72. ჯუანშერი, ცხოვრება ვახტანგ გორგასალისა, კრ. „ძველი ქართული მოთხრობა. V-XII საუკუნეები“, შეადგინა, წინასიტყვაობა დაურთო და რედაქცია გაუკეთა რევაზ თვარაძემ, თბ., 1979, გვ. 460-506.
73. ჯუანშერი, ცხოვრება ვახტანგ გორგასალისა (ნაწყვეტები თხზულებიდან), წგნ.: ქართული დიპლომატიის ისტორია (ქრესტომათია), თბ., 2004, გვ. 29, 71, 84.
74. ჯუანშერი, ცხოვრება ვახტანგ გორგასალისა, წგნ.: ნათელი ქრისტესი, საქართველო, წიგნი I, თბ., 2003, გვ. 76-101.
75. Антонимный Грузинский “Хронограф” XIV века. Перевод со старогрузинского Г.В. Цулая, Вып. I. Текст. М., 2005, 162 с.
76. Грузия в XI в. (по «Матиане Картлиса»), *Хрестоматия*, с. 342-354.
77. Грузия при царице Тамаре, *Хрестоматия*, с. 358-366.
78. Грузия в борьбе с монголами («Хронография»), *Хрестоматия*, с. 443-453.
79. Джуаншер Джуаншериани, Жизнь Вахтанга Горгасала, Перевод, введение и примечания Г. В. Цулая (Источники по истории Грузии, 43; Памятники грузинской исторической литературы, VI), Тб., 1986, 152 с. (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე) [რეცენზია – 700].
80. [Жизнь царя царей Давида], в кн.: М. Сабинин, Полное жизнеописание святых Грузинской церкви, ч. III, СПб., 1873, с. 103-140.
81. “Жизнь царя царей Давида” анонимного автора, Перевела М.П. Мургулия, Приложение, წგნ.: М.П. Мургулия, В.П. Шушарин, Половцы, Грузия, Русь и Венгрия в XII-XIII веках, Ответственный редактор акад. Г.Г.Литаврин, М., 1998, с. 196-229, Примечания к переводу, с. 229-233.

ბიბლიოგრაფია

82. Жизнь царицы цариц Тамары, Перевод *В. Д. Дондуа*, Памятники эпохи Руставели, Л-д, 1938, с. 39-76.
83. Жизнь царицы цариц Тамар, Перевод и введение *В. Д. Дондуа*, Исследование и примечания *М. М. Бердзнишвили*, Тб., 1985, გვ. (რეზიუმე იბგლისურ ენაზე) [729].
84. История и восхваление венценосцев. Грузинский текст перевел, предисловием и примечаниями снабдил акад. АН Груз. ССР, проф. *К. С. Кекелидзе*, Тб., 1954, 112 с. იგივე, მისი, ეტიუდები, ტ. XII, თბ., 1973, გვ. 170-232.
85. История Осетии в документах и материалах (С древнейших времен до конца XVIII в.), Составители: *Г.Д. Тогошвили, И.Н. Цховребов*, т. I, Цхинвали, 1962, გვ. 35-36.
86. [*Леонти Мровели*], Обращение царя Мириана и вместе с ним всего Картли, святой и блаженной матерю нашей Равноапостольной Ныной, წგბ.: *М. Сабинин*, Полное жизнеописание святых Грузинской церкви, I. СПб., 1871, с. 1-66.
87. [*Леонти Мровели*], Начну рассказывать жизнь грузинских царей и первых отцов и родов, წგბ.: *Шавхелишвили А. И.*, Из истории взаимоотношений между грузинским и чечено-ингушским народами (С древнейших времен до XV века), Грозный, 1963, с. 100-121.
88. [*Леонти Мровели*], Начну рассказывать жизнь грузинских царей и первых отцов и родов, წგბ.: *Шавхелишвили А. И.*, Грузино-чечено-ингушские взаимоотношения (С древнейших времен до конца XVIII века), Тб., 1992, с. 202-226.
89. Летопись Картли, Перевод, введение и примечания *Г. В. Цулая* (Источники по истории Грузии, 29; Памятники грузинской исторической литературы, IV). Тб., 1982, 112 с.
90. Матиане Картлиса (Перевод, введение и примечания *М. Д. Лордкипанидзе*), Тб., 1976, 104 с.
91. *Мровели Леонти*, Жизнь картлийских царей, Извлечение сведений об абхазах, народах Северного Кавказа и Дагестана. Перевод с древнегрузинского, предисловие и комментарий *Г. В. Цулая*, М., 1979, 104 с.
92. *Сумбат Давитис-дзе*, История и повествование о Багратионах. Перевод, введение и примечания *М. Д. Лордкипанидзе* (Источники по истории Грузии, 13; Памятники грузинской исторической литературы, III), Тб., 1979, 72 с. (რეზიუმე იბგლისურ ენაზე).
93. [*Сумбат Давитис-дзе*], Жизнь и известие о Багратидах, წგბ.: *Такайшвили Е.*, Источники грузинских летописей – Три Хриники, СМОМПК, вып. XVIII, Тиф., 1900, გვ. 117-183; გამოცემულია ცალკე წიგნადაც.
94. Царствование Давида IV (из «Истории Царя Давида»), *Хрестоматия*, с. 354-358.
95. La Caverne des trésors, Version géorgienne, Editée par *Ciala Kourcikidze*, CSCO, vol. 526, Scriptorum iberici, t. 23, Lovanii, 1993, 142 გვ.
96. La Caverne des trésors, Version géorgienne, Traduite par *Jean-Pierre Mahé*, CSCO, vol. 527, Scriptorum Iberici, t. 24, Lovanii, 1992, 120 გვ.
97. *Conybear F. C.*, The Armenian Version of Djouanshêr, წგბ.: *M. Wardrop and J. O. Wardrop*, Life of St. Nino, Oxforde, 1900.
98. The Georgian Chronicle. Matiane Kartlisa. Introduction and notes by *Roin Metreveli*. Translation and indexes by *Arian Chanturia*, Tb., 1996, 94 გვ.

ბიბლიოგრაფია

99. Geschichten und Lobpreisungen der Könige, წგნ.: Chroniken der georgischen Königin Tamar. Aus dem Georgischen von *Surab Sardshweladse* und *Heinz Fähnrich* (Kaukasien-Reihe), Jena, 1998, S. 15-78.
100. Das Leben der Königin der Könige Tamar, წგნ.: Chroniken der georgischen Königin Tamar. Aus dem Georgischen von *Surab Sardshweladse* und *Heinz Fähnrich* (Kaukasien-Reihe), Jena, 1998, S. 79-101.
101. Das Leben des Koenigs der Könige (Dawith). Text wiederhergestellt und übersetzt von *M. v. Tseretheli*, *Bedi Kartlisa*, #26-27, Paris, 1957, pp. 45-73.
102. The Georgian Chronicle, The Period of Giorgi Lasha, Text edited by *S. Qaukhchishvili*, Translated by *Katharine Vivian*, Preface by *Anthony Bryer*, Amsterdam, 1991 [805, 817].
103. *J. Marquart*, Osteuropäische und Ostasiatische Steifzüge, Leipzig, 1903, pp. 391-465.
104. *ლ. მელიქიძე-ჩხე*, *ქრამ ატეიორნერი წაქასყანის ქს წაქერი შასის*, წაყოი ა, შერქდანი, 1934.
105. *ლ. მელიქიძე-ჩხე*, *ქრამ ატეიორნერი წაქასყანის ქს წაქერი შასის*, წაყოი ბ, შერქდანი, 1936.
106. *ქრამ ქამანსაკაყოიქონს, ქარქმანოქონს* ხის ქრამსხიგ, აოქაქამანს და დანოქაყოიქონსნერი *ოქროქი შოქრათქანის*, შერქდანი, 1971.

III. ლიტერატურა «ქართლის ცხოვრების» შესახებ

107. ააა... ნ..., ქართლის ცხოვრება რუმინცოვის მუზეუმისა, *ივერია*, №205, 1887, გვ. 4.
108. აბაშიძე ე., „მოქცევა ქართლისაჲს“ და „ქართლის ცხოვრების“ წყაროების შესწავლის საკითხისათვის, *კრ. ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი*, თბ., 1989, გვ. 64-68 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
109. აბაშიძე ე., „ქართლის ცხოვრების“ წარმოქმნისა და განვითარების საკითხები, თბ., 1993, გვ. 136.
110. აბაშიძე ე., საქართველოს წერილობითი ისტორიის განვითარების საკითხისათვის ადრეულ შუა საუკუნეებში, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1990, გვ. 105-111 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
111. აბაშიძე ე., „ქართლის ცხოვრების“ და „მოქცევა ქართლისაჲს“ ტექსტების შედარებითი შესწავლის საკითხისათვის, *ქწ*, VII, 1987, გვ. 53-60 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
112. აბაშიძე ე., ქართლის ისტორია „მოქცევა ქართლისაჲსში“, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1988, გვ. 127-135 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
113. აბაშიძე ე., „ქართლის ცხოვრების“ სტრუქტურის და ისტორიის ზოგიერთი საკითხი, *მნათობი*, 6, 1991, გვ. 137-145.
114. აბაშიძე ე., „ქართლის ცხოვრების“ შექმნის და ისტორიის ზოგიერთი საკითხი, *თეზისები*, გვ. 3-4.
115. აბაშიძე მ., „ისტორიანი და აზმანი შარავანდეღთანის“ კ. კეკელიძისეული რუსული თარგმანი, საქართველოს ისტორიის წერილობითი წყაროების შესწავლის საკითხები, რესპუბლიკური სამეცნიერო სესია, მოხსენებათა თეზისები, 13-15 ივნისი, ქ. ახალციხე, მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1989, გვ. 1.
116. აბაშიძე მ., ქართული ისტორიული წყაროები და ვალერიან გაბაშვილი, *კრ. „ვალერიან გაბაშვილი-90“*, თბ., 2003, გვ. 27-35 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).

ბიბლიოგრაფია

117. აბდლაძე ალ., ლაშა გიორგის მემკვიდრის საკითხისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1975, გვ. 102-106.
118. აბდლაძე ალ., „ქართლის ცხოვრება“ და საქართველო-სომხეთის ურთიერთობა (უძველესი დროიდან XII საუკუნის დასაწყისამდე), თბ., 1982, 240 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
119. აბდლაძე ალ., „ცხოვრება ქართველთა მეფეთას“ არმენოფილური ტენდენციის მიზეზებისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 188-191.
120. აბულაძე ილ., „ქართლის ცხოვრების“ ძველი სომხური თარგმანი, წგნ.: ქართლის ცხოვრების ძველი სომხური თარგმანი, თბ., 1953, გვ. 01-032.
121. აბულაძე ილ., „ქართლის ცხოვრების“ ძველი სომეხი მთარგმნელი და მისი მოღვაწეობის ხანა, კრ. *კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები*, თბ., 1966, გვ. 223-233.
122. აბულაძე ილ., ქართული წერის ნიმუშები, პალეოგრაფიული ალბომი, თბ., 1949; მეორე გამოცემა, თბ., 1973.
123. აბულაძე ილ., ცნობა შოთა რუსთველის ისტორიული თხზულების შესახებ, *ენიძკის მოამბე*, III, 1938, გვ. 201-207; იგივე, *მისი შრომები*, III, თბ., 1982, გვ. 235-241.
124. აბულაძე იუსტ., ქართული მატეანის ძველი სომხური თარგმანი, *მოგზაური*, №4, 1901, გვ. 317-327.
125. აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი რესპუბლიკური სამეცნიერო სესია „ძველი ქართლის ცხოვრება“, თბილისი, 1989 წლის 25-27 აპრილი, მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1989, 56 გვ.
126. ალასანია გ., ლაშა გიორგის დროინდელი მემატეანის თხზულება, *თეზისები*, გვ. 5.
127. ალასანია გ., ორი ტერმინის განმარტებისათვის თამარის მეორე ისტორიკოსის თხზულებაში, *აღმოსავლური ფილოლოგია*, III, თბ., 1973, გვ. 205-210; იგივე, *მისი*, წგნ.: საისტორიო კრებული, თბ., 2007, გვ. 57-66 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე – გვ. 538).
128. ალასანია გ., წყაროთმცოდნეობის მნიშვნელოვანი შენაძენი (რეცენზია წიგნზე: *ჯუანშერ ჯუანშერიანი, ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა, რუსულად თარგმნა, შესავალი და შენიშვნები დაურთო გ. წულაიაძე*) [შეცდომით წერია – *წულაძეძე* – ვ.ს.], თბ., 1986, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1987, გვ. 167-169.
129. ალასანია გ., „გარმიან“, „გარმიანელი“-ს განმარტებისათვის, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 4, 1975, გვ. 175-178; იგივე, *მისი*, წგნ.: საისტორიო კრებული, თბ., 2007, გვ. 67-72 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე – გვ. 539).
130. ალასანია გ., ქართული წერილობითი წყაროების ბუნ-თურქები (საკითხის ისტორიოგრაფია), ქწ, IX, თბ., 2000, გვ. 19-29 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
131. ალასანია გ., „ქართლის ცხოვრება“ და ჰიმნოგრაფია. კონკრეტული პარალელები, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 3, 1985, გვ. 84-102 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
132. ალასანია გ., *ანჩაბაძე გ.*, ქართული საბჭოთა წყაროთმცოდნეობა, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1981, გვ. 147-161.
133. ალექსიძე ზ., „ამბავი ქართლისა და ნათესავისა მათისა“, კრ. *ამიერკავკასიის ისტორიის პრობლემები*, თბ., 1991, გვ. 79-84 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
134. ალექსიძე ზ., „ცხოვრება ფარნავაზისი“, *მნათობი*, 12, 1984, გვ. 152-157.

ბიბლიოგრაფია

135. ანთელავა ნ., ახალი „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ადგილის გაგებისათვის („მიდგომილება ანტისეპრივი“), სშ, V, თბ., 2004, გვ. 39-43 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
136. ანთელავა ი., დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი „ლიპარიტ ამირას“ შესახებ, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1977, გვ. 33-36; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 257-260.
137. ანთელავა ი., დავით IV აღმაშენებლის ისტორიკოსის ვინაობისათვის, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 25-32; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 249-256.
138. ანთელავა ი., მასალები „მატიანე ქართლისას“ ტექსტის დადგენისა და ინტერპრეტაციისათვის. შედგება ოთხი ნარკვევისაგან: 1. საქართველოს სამეფო სახლის გენეალოგიიდან XI ს-ში, სმამ, III, №2, 1983, გვ. 437-440; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 388-391; იგივე, შეცვლილი სათაურით – „მართა და მარიამ დედოფლები“, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 16-21; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 240-245.
139. ანთელავა ი., „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანის“ ერთი ადგილის შესახებ, *საისტორიო კრებული*, ტ. VI, თბ., 1976, გვ. 21-30; იგივე, შეცვლილი სათაურით („ცხუმის ერისთავად ამანელის-ძე“); იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 42-47; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 266-271.
140. ანთელავა ი., „კუბრ-კუპარ“ მეტსახელი ჟამთააღმწერლის თხზულებაში, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 63-75; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 287-299.
141. ანთელავა ი., ლაშა გიორგის დროინდელი მემკატიანის თხზულების დათარიღებისათვის, კრ. *საქართველო და აღმოსავლეთი*, თბ., 1984, გვ. 141-145; იგივე, *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 37-41; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 261-265.
142. ანთელავა ი., ლეონტი მროველი „ქართლოსიანთა“ წარმოშობის შესახებ, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 5-9; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 229-233.
143. ანთელავა ი., ლეონტი მროველი „ქუჯი ერისთავის“ შესახებ, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 234-239.
144. ანთელავა ი., მასალები „ისტორიათა და აზმათა“ ტექსტის დადგენისა და ინტერპრეტაციისათვის, იხ. *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 42-62; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 266-286.
145. ანთელავა ი., შენიშვნები „ქართლის ცხოვრების“ ტექსტისათვის, ქწ, VII, თბ., 1987, გვ. 61-66; იგივე, *მისი*, წგნ.: XI-XIV სს. ქართული საისტორიო წყაროები, თბ., 1988, გვ. 76-82; იგივე, *მისი*, წგნ.: საქართველოს საისტორიო-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 300-306.
146. ანთელავა ი., *მოშიაშვილი ნ.*, წინასიტყვაობა, წიგნში: ქართლის ცხოვრება („ძველი ქართლის ცხოვრება“), გამოსაცემად მოამზადეს, წინასიტყვაობა და ტერმინთა განმარტება დაურთეს აკადემიკოსებმა ილია ანთელავამ და ნოდარ მოშიაშვილმა, თბ., 1996, გვ. 3-9 [15].
147. ანტონ I, წერილთაგან შოთასთა, რომელ აღწერა ცხოვრებაჲ მეფისა თამარისა, წგნ.: *ანტონ პირველი*, ქართული ღრამმატიკა (მეორე რედაქცია – 1767), ტექსტი გამოსაცემად მოამზადეს

ბიბლიოგრაფია

- ელენე ბაბუნაშვილმა, ნარგიზა გოგუაძემ, ლია კიკნაძემ, ლექსიკონი დაურთო ელენე ბაბუნაშვილმა, თბ., 1997, გვ. 338.
148. ანჩაბაძე გ., დიმიტრი ბაქრაძე საქართველოს ისტორიის წყაროების მკვლევარი. „ქართლის ცხოვრება“, მისი წგნ.: დიმიტრი ბაქრაძე, როგორც წყაროთმცოდნე და არქეოგრაფი, თბ., 1982, გვ. 26-45.
149. ანჩაბაძე გ., „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ეთნიკური ტერმინის მნიშვნელობისათვის, თეზისები, გვ. 6; იგივე, ეთნონიმ „ხაზარის“ მნიშვნელობისათვის „ქართლის ცხოვრებაში“, ქწ, VIII, თბ., 1993, გვ. 40-48 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
150. ანჩაბაძე გ., ჯუანშერი და მისი „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 184-188.
151. ანჩაბაძე ზ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], მაცნე, 1, 1969, გვ. 323-324.
152. არახამია გ., „მეფეთა ცხოვრება“ ბაგრატიონების შესახებ, კრ. ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი, თბ., 1989, გვ. 69-76 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
153. არახამია გ., „მეფეთა ცხოვრების“ ტექსტის ისტორიისათვის, თეზისები, გვ. 7.
154. არახამია გ., „მეფეთა ცხოვრების“ ტექსტის დადგენის ზოგიერთი საკითხი, მაცნე, ისტორიის... სერია, 1, 1989, გვ. 198-250 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
155. არახამია გ., „მოქცევაჲ ქართლისაჲ“ და „ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“, იხ. კრ. ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი გამოკვლევები, თბ., 1991, გვ. 47-69 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
156. არახამია გ., სუმბატ დავითის-ძე და მისი ისტორიული თხზულება, წგნ-ში: სუმბატ დავითის-ძე, ცხოვრება და უწყება ბაგრატიონიანთა. ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, შენიშვნები და საძიებლები დაურთო გონელი არახამიამ (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 61; ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლები, VIII), თბ., 1990, გვ. 10-36.
157. არახამია გ., „ქართლის ცხოვრების“ დასაწყისი ნაწილის შედგენილობის შესწავლის მეთოდისათვის, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 171-173.
158. არახამია გ., „ქართლის ცხოვრების“ პირველი მატიანე (წყაროთმცოდნეობითი გამოკვლევა), ნაწ. I, თბ., 2002, 200 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე – გვ. 183-199).
159. არახამია გ., „ქართლის ცხოვრების“ პირველი მატიანის მოცულობის საკითხისათვის, მაცნე, ისტორიის... სერია, 2, 1987, გვ. 59-76 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
160. ასათიანი ნ., მოსე ჯანაშვილი და „ქართლის ცხოვრება, თსუ შრომები, 338, თბ., 2001, გვ. 238-246 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
161. ახალი ამბავი, ივერია, 1891, №133, გვ. 1.
162. ახალი ამბავი, ივერია, 1896, №46, გვ. 1.
163. ახალი ამბავი, ივერია, 1897, №87, გვ. 1.
164. ახალი ამბავი, ცნობის ფურცელი, 1904, №2382, გვ. 3.
165. ახალი წიგნი, ცნობის ფურცელი, 1897, №322, გვ. 3.
166. ახვლედიანი გ., ლეონტი მროველის „მეფეთა ცხოვრების“ ფოლკლორული წყაროები, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1974, გვ. 86-96.
167. ახვლედიანი გ., მუსიკალური ტრადიცია „ქართლის ცხოვრებაში“, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1977, გვ. 93-102 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).

ბიბლიოგრაფია

168. ახვლედიანი გ., „ქართლის ცხოვრების“ ფოლკლორული წყაროები, თბ., 1990, 168 გვ.
169. ახვლედიანი გ., ირანული თქმულება ლეონტი მროველის „მეფეთა ცხოვრებაში“, *თეზისები*, გვ. 8-10.
170. ახვლედიანი გ., ფოლკლორი „ქართლის ცხოვრებაში“ (XII-XVII სს.), *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 3, 1975, გვ. 53-65.
171. ახვლედიანი გ., ჯუანშერის „ვახტანგ გორგასლის ისტორიის“ ფოლკლორული წყაროები, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1979, გვ. 124-133 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
172. ახვლედიანი ვლ., „ქართლის ცხოვრების“ ორი ადგილის გამო, *ქწ*, III, თბ., 1971, გვ. 40-43 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
173. ახვლედიანი ნ., სკვითები აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიაზე („ქართლის ცხოვრების“ ცნობების მიხედვით), *სტუ შრომები*, ისტორიულ-ფილოლოგიური სერია, ტ. I, თბ., 1997.
174. ბაგრატიონი იოანე, მცირე უწყება ქართველთა მწერალთათვის, წგნ.: ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული ცნობები ძველ ქართულ მწერლობაზე. მცირე უწყებანი ქართველთა მწერალთათვის (XVI-XIX სს.). გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, კომენტარები და ლექსიკონი დაურთო ივანე ლოლაშვილმა, თბ., 1982.
175. ბადრიძე შ., ილია ჭავჭავაძე, როგორც ისტორიკოსი, თბ., 1987, 240 გვ.
176. ბადრიძე შ., ლეონტი მროველის ავტორობის საკითხისათვის, *მნათობი*, 7, 1962, გვ. 173-179.
177. ბადრიძე შ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1969, გვ. 328-330.
178. ბადრიძე შ., „ქართლის ცხოვრების“ არქაული ნაწილის ინტერპრეტაციის საკითხები, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 177-180.
179. ბადრიძე შ., „ქართლის ცხოვრების“ უძველესი სარედაქციო შენიშვნების შესახებ, *ციცკარი*, 3, 1962, გვ. 144-146.
180. ბარათაშვილი ს., საქართველოს ისტორია, რვეული I, საქართველოს ძველი ისტორია, ქუთაისი, 1895, გვ. 3 [იგივე იხ. 713].
181. ბარამიძე ალ., წინასწარი შენიშვნები რუმინელების ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის შესახებ, შ. რუსთაველის სახელობის ქართული ლიტერატურის ისტორიის ინსტიტუტის V სამეცნიერო სესია, 1946. 23 და 24 XII; იგივე ოდნავ შეცვლილი სათაურით, *ოსუ შრომები*, XXX-XXXI B, თბ., 1947, გვ. 311-315; *მისი*, ნარკვევები ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან, III, თბ., 1952, გვ. 332-336.
182. ბარამიძე არჩ., ისევ ლეონტი მროველის თხზულების ერთი ადგილის განმარტებისათვის, *ქართული ისტორიოგრაფია*, I, თბ., 1968, გვ. 45-63.
183. ბარამიძე არჩ., ისტორიული წყაროებისა და ლიტერატურის მიმოხილვა, 1, წყაროები, ა) ქართული („ქართლის ცხოვრება“), *მისი*, წგნ.: ნარკვევები XIX საუკუნის ქართული ისტორიოგრაფიიდან, თბ., 1979, გვ. 14-29.
184. ბარამიძე არჩ., მოსე ჯანაშვილი (დაბადების 125 წლისთავის გამო), *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1980, გვ. 198-202.
185. ბარამიძე ა., ლეონტი მროველის თხზულების ერთი ცნობის დაზუსტებისათვის, *ისტორია, საზოგადოებათმცოდნეობა, გეოგრაფია სკოლაში*, 4, 1979, გვ. 56-58.
186. ბარამიძე რ., „ქართლის ცხოვრების“ შესწავლის ისტორიიდან, *მსკი*, ნაკვ. 34, თბ., 1962, გვ. 95-111 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).

ბიბლიოგრაფია

187. ბარამიძე რ., ქართული საისტორიო პროზა, თბ., 1971.
188. ბარამიძე რ., „ჟამთააღმწერლობა ჭეშმარიტებისმეტყველება არს და არა თუალახმა ვისიმე“, *მნათობი*, 9, 1988, გვ. 151-161.
189. ბარამიძე რ., ფარნავაზმან ძლიერ ჰყო ქვეყანა თვისი, თბ., 1992, 52 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე – გვ. 42-50).
190. ბარამიძე რ., ქართული მწერლობის სათავეებთან („ცხოვრება ფარნავაზისი“), *მესამე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1999, გვ. 152-165 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
191. ბაქრაძე დ., ახალ გამოკვლევაზე დაფუძნებული საქართველოს ისტორია, *ივერია*, 1883, №12, გვ. 3-17.
192. ბაქრაძე დ., ისტორია საქართველოსი, ტფ., 1889, კარი მესამე და კარი მეოთხე, გვ. 38-75.
193. ბაქრაძე დ., პროფესორი პატკანოვი და ქართული ისტორიის წყაროები, *ივერია*, 1884, №7, 8; იგივე, *დროება*, 1884, №94-98. არის წიგნიც.
194. ბაქრაძე დ., საქართველოს ისტორიის წყაროები, აკადემიის მწევრს მარი ივანეს ძეს ბროსეს, *ცისკარი*, ქართული სალიტერატურო ჟურნალი, რედაქტორი და გამომცემი ივ. კერესელიძე, 2, 1857, გვ. 51-69 [იგივე, რუსულ ენაზე – 711].
195. ბაქრაძე დ., „ქართლის ცხოვრების“ პირველ-გარდმოცემათა წყაროები და მათი ხასიათი, *ივერია*, 1885, №1, გვ. 45-66.
196. ბაქრაძე დ., ქართული ისტორია. II. ქართული ისტორიის უმთავრესი წყარო – „ქართლის ცხოვრება“. შესაწყნარებელია თუ არა იმის გარდმოცემა ქართველების შთამომავლობაზე. უცხო ტომთ მწერლობის გავლენა ამაზე. საზარნი და ალანნი, *დროება*, 1882, №18-20.
197. ბაქრაძე დ., შემოკლებული ქართლის ცხოვრება, *იმედი*, 1882, №№ IX და X, გვ. 60-77.
198. ბაქრაძე დ., „იმედის რედაქციას“, *დროება*, №8, 1883, გვ. 2-3 [„შემოკლებული ქართლის ცხოვრების დაბეჭდვის გამო“].
199. ბაქრაძე დ., შრომა ევროპიელთ მსწავლულთა, განსაკუთრებით ბროსესი, ქართულის საისტორიო წყაროების გამოკვლევაში, *ივერია*, 3, 1883, გვ. 38-51.
200. ბაქრაძე დ., წინა-სიტყვაობა მესამე, ანუ ქართული ისტორიის წყაროები და ძველის ქართლის ცხოვრების ღირსება, წგნ.: *ვახუშტი*, საქართველოს ისტორია, განმარტებული და შევსებული ახლად შეძენილის არხეოლოგიურისა და ისტორიულის ცნობებით დ. ბაქრაძის მიერ, ნაწ. პირველი, ტფ., 1885, I-XXXI+1-344 გვ.
201. ბერიძე გრ., „არიან – ქართლის“ გამოძახილი?, *ისტორია, საზოგადოებათმცოდნეობა, გეოგრაფია სკოლაში*, 4(55), 1979, გვ. 59-61.
202. ბერიძე თ., ჯუანშერის ისტორიის ერთი ადგილის სწორედ გაგებისათვის, *მნათობი*, 5-6, 1999, გვ. 161-164.
203. ბერულავა კ., „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“, *გაზ. საბჭოთა აფხაზეთი*, 1938, №76, გვ. 4.
204. ბერძენიშვილი ნ., თამარის ეპოქა ბასილი ეზოსმოდვრის მიხედვით, *იხ. მისი*, საქართველოს ისტორიის საკითხები, წიგნი VII, თბ., 1974, გვ. 211-233.
205. ბერძენიშვილი ნ., საქართველოს ისტორიის საკითხები, წიგნი IX, მასალები ავტორის არქივიდან, თბ., 1979, 284 გვ.

ბიბლიოგრაფია

206. ბერძენიშვილი ნ., ქართული ისტორიოგრაფიის განვითარების მთავარი ხაზი (თეზისები), *ქართული ისტორიოგრაფია*, III, თბ., 1975, გვ. 132-143.
207. ბერძენიშვილი მ., „მატიანე ქართლისაჲ“-ს ერთი ადგილის დაზუსტებისათვის, *ქწ*, V, თბ., 1978, გვ. 39-49 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
208. ბერძენიშვილი მ., ჟამთააღმწერლის ტექსტის ერთი ადგილის დაზუსტებისათვის, *ძიებანი საქართველოს და კავკასიის ისტორიიდან*, თბ., 1976, გვ. 151-155.
209. ბოგვერაძე ა., დავით აღმაშენებლის ისტორიის თარიღისა და ხასიათის შესახებ, *ქართული ისტორიოგრაფია*, II, თბ., 1971, გვ. 70-83.
210. ბოგვერაძე ა., ლეონტი მროველის ერთი ისტორიულ-პოლიტიკური კონცეფციის შესახებ (ლეონტი-ჯუანშერის იდენტიფიკაციისათვის), *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 173-177.
211. ბოგვერაძე ა., „მატიანე ქართლისაჲს“ ცნობა 1047 წ. ვარიაგთა საქართველოში შემოსვლის შესახებ, *საქართველოს ფეოდალური ხანის ისტორიის საკითხები*, VI, თბ., 1990, გვ. 70-82 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
212. ბოგვერაძე ა., ნაშრომი ვახტანგ გორგასლის ისტორიკოსის შესახებ (ვ. გოილაძე, ვახტანგ გორგასალი და მისი ისტორიკოსი, თბ., 1991), *ანალები*, 2, თბ., 1999, გვ. 83-92.
213. ბოგვერაძე ა., ქართლისა და ეგრისის სამეფოების ურთიერთობის საკითხები ვახტანგ გორგასლის მეფობაში (ლეონტი-ჯუანშერის კრიტიკისათვის), *კრ. საქართველო ვახტანგ გორგასლის ეპოქაში*, თბ., 1999, გვ. 47-71.
214. ბოგვერაძე ა., „ქართლის ცხოვრების“ პირველი მატიანე და მისი ავტორი, *ქართული ისტორიოგრაფია*, I, თბ., 1968, გვ. 8-44.
215. ბოგვერაძე ა., ყუთლუ-არსლანის დასის გამოსვლის შესახებ (ტექსტის გაგებისათვის), *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1988, გვ. 147-160 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
216. ბოგვერაძე ა., *ჯუანშერი*, ქსე, II, თბ., 1997, გვ. 578.
217. [ბრეგაძე თ.], კრებული. XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. IV, თბ., 1965, გვ. 147.
218. ბრეგაძე ლ., ვახტანგ VI მეექვსე და „ქართლის ცხოვრების“ საკითხი, *ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის XXVIII სამეცნიერო სესია*, 1964.
219. ბროსე მ., დემნას ანუ დიმიტრი ბატონიშვილის თავგადასავალი (წიგნიდან: მ. ბროსე, დამატებანი და განმარტებანი „ქართლის ცხოვრებისა“), [თარგმანი ფრანგულით] *ივ. მაჭავარიანისა, მოამბე*, 1904, №5, განც. II, გვ. 70-77.
220. ბუაჩიძე გ., სუმბატ დავითის-ძის თხზულებისა და „მატიანე ქართლისაჲს“ ერთი ადგილის გაგებისათვის, *სვეტიცხოვლობისადმი მიძღვნილი პირველი სამეცნიერო კონფერენცია*, 11-13 ოქტომბერი, 1995, კრ. „საქართველოს ეკლესიის, ქართული სასულიერო მწერლობის და ქრისტიანული ხელოვნების ისტორიის საკითხები“, თბ., 1998, გვ. 80-86 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
221. გაბაშვილი ვ., ქალაქ თბილისის სოციალური ისტორიიდან (ჟამთააღმწერლის ერთი ცნობის განმარტება), *კრ. ნარკვევები მახლობელი აღმოსავლეთის ქალაქების ისტორიიდან*, I, თბ., 1966, გვ. 122-162.
222. გაბაშვილი ვ., ცნობები თურქული ტომებისა და ხალხების შესახებ ძველ ქართულ წყაროებში, *ქწ*, III, თბ., 1971, გვ.
223. გაბაშვილი ვ., ქართული წყაროების „რომ-გური“, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1971, გვ. 124-130.

ბიბლიოგრაფია

224. გამსახურდია კ.ზ., ვერტრანა, თრაქტონა და „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1988.
225. გამსახურდია ს., საზოგადოებრივ-ისტორიული აზროვნების განვითარება XI საუკუნის საქართველოში (მოკლე მიმოხილვა ლ. მროველის „მეფეთა ცხოვრებისა“), *საზ. მეცნ. განყ. მოამბე*, 1, 1961, გვ. 166-184.
226. *გამყრელიძე ალ.*, თამარის მეორე ისტორიკოსის თხზულების ერთი ადგილის გარკვევისათვის, *მსკი*, ნაკვ. 30, თბ., 1954, გვ. 181-183 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
227. *გამყრელიძე ალ.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანის“ ერთი ადგილის წაკითხვისათვის, *მიმოხილველი*, II, 1951, გვ. 231-237 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
228. *გამყრელიძე ალ.*, ჟამთაღმწერლის „კარისოს“//„კრისოს“//„კროსოს“, *ქწ*, III, თბ., 1971, გვ. 191-145 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
229. *გამყრელიძე თ.*, „მწიგნობრობა ქართული“, *ლიტერატურული საქართველო*, 20. XI. 1987, გვ. 3.
230. *გამყრელიძე თ.*, „მწიგნობრობა ქართული“, კრ. *Dedicatio*, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, თბ., 2001, გვ. 420-429, 475-477 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
231. *გაფრინდაშვილი გ.*, ლეონტი მროველის 1066 წ. სამშენებლო წარწერა თრეზვის ქვაბებიდან, *საზოგად. მეცნ. განყოფ. მოამბე*, 1, 1961, გვ. 239-262 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე), სურ. 1-6.
232. *გელაშვილი გ.*, სუმბატ დავითის ძე და „მატიანე ქართლისა“, *თსუ სტუდენტთა XX სამეცნ. კონფერენცია*, 17.IV-24.IV. 1958, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1958, გვ. 64-65 [ანოტაცია – 233].
233. *გელაშვილი გ.*, სუმბატ დავითის ძე და „მატიანე ქართლისა“, *თსუ შრომები*, ტ. 87, 1960, გვ. 239-256 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
234. *გვანცელაძე თ.*, აფხაზეთთან დაკავშირებული ჩანარები ჯუანშერის მატანიის ტექსტში, თბ., 1997, 48 გვ. (რეზიუმე ინგლისურ და რუსულ ენებზე).
235. *გვინჩიძე გ.*, თამარ მეფის პირველი დაქორწინების საკითხისათვის, *სმამ*, ტ. 102, №1, 1981, გვ. 205-208 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
236. *გვინჩიძე გ.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანის“ ერთი ადგილის კონიექტურისა და თამარ მეფის მოტრფიალე ბიზანტიელი უფლისწულის ვინაობის საკითხისათვის, *სმამ*, ტ. 107, №1, 1982, გვ. 201-204 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
237. *გვრიტიშვილი დ.*, სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 322.
238. *გოგოლაძე დ.*, ლეონტი მროველის ქართველი ხალხის ეთნოგენეტიკური და გლოტოლოგიური კონცეფცია, *მნათობი*, 9-10, 2000, გვ. 127-143.
239. *გოგოლაძე დ.*, „მატიანე ქართლისას“ ცნობა „ვარანგთა“ შესახებ, კრ. *ქართული დიპლომატია*, წელიწადეული, 5, 1998, გვ. 275-298.
240. *გოგოლაძე დ.*, „ქართლის ცხოვრება“ „აფხაზთა“ და ცხუმის საერისთავოების შესახებ, *ანალები*, 2, 1999, გვ. 40-49 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
241. *გოგოლაძე დ.*, „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ადგილის წყაროსა და მისი გაგებისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1987, გვ. 91-99 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).

ბიბლიოგრაფია

242. გოილაძე ვ., „არის ლეონტი მროველი ქართველთა ჰეროდოტე?“, *კრიტიკა*, 4, 1989, გვ. 125-129.
243. გოილაძე ვ., ვახტანგ გორგასალი და მისი ისტორიკოსი, თბ., 1991, 216 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
244. გოილაძე ვ., ვახტანგ გორგასლის ოჯახური ქრონოლოგია, *მნათობი*, 4, 1985, გვ. 161-166.
245. გოილაძე ვ., როდის მოღვაწეობდა ჯუანშერ ჯუანშერიანი, *მნათობი*, 10, 1990, გვ. 159-164.
246. გოილაძე ვ., რომელი ქვეყანაა ვახტანგ გორგასლის „ცხოვრების“ აბაშეთი?, *მნათობი*, 7, 1984, გვ. 157-161.
247. გოილაძე ვ., ქალაქი ანტიოქია „ვახტანგ გორგასლის ცხოვრებაში“, *დროშა*, 1, 1986, გვ. 13-14.
248. გოილაძე ვ., IV ს. ქართლის მეფეთა რიგი და „მეფეთა ცხოვრების“ „მოქცევაჲ ქართლისაჲსთაჲნი“ მიმართების საკითხი, *მნათობი*, 5-6, 1998, გვ. 117-126.
249. გოილაძე ვ., ჯუანშერი და მისი „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 184-188.
250. გოილაძე ვ., ქართლში არსებული ორმეფობის ასახვა ჯუანშერის თხზულებაში, *თეზისები*, გვ. 11-13.
251. გოილაძე ვ., ჯუანშერის თხზულებაში მოხსენიებული „თურქთა მეფე საბა“ და „ჯიბლა ერისთავი“ (ვინაობისა და ურთიერთნათესაობის საკითხისათვის), *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1977, გვ. 90-102 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
252. გრიგოლია კ., „ახალი ქართლის ცხოვრება“, ქსე, 2, თბ., 1977, გვ. 93-94; იგივე, *ენციკლოპ. „საქართველო“*, 1, 1997, გვ. 283-284.
253. გრიგოლია კ., „დავითის ცხოვრებაში“ დამოწმებული ერთი ტერმინის გაგებისათვის, *ქწ*, III, თბ., 1971, გვ. 117-122 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
254. გრიგოლია კ., „ვეფხისტყაოსნის“ პროლოგში მოხსენიებული „ქებანის“ განმარტებისათვის, *ორიონი* – თსუ საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი აკაკი შანიძის დაბადების 80 წლისთავისადმი, თბ., 1967, გვ. 124-133.
255. გრიგოლია კ., თამარის კიდევ ერთი მემკვიდრე-ისტორიკოსი, თბ., 1977, 68 გვ.
256. გრიგოლია კ., თამარის მეორე ისტორიკოსის ვინაობისა და მისი თხზულების დათარიღებისათვის, *თსუ შრომები*, ტ. 108, თბ., 1964, გვ. 359-375 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
257. გრიგოლია კ., ისევ ლეონტი მროველის ავტორობის შესახებ, *საზ. მეცნ. განყ. მოამბე*, 5(14), თბ., 1963, გვ. 242-253.
258. გრიგოლია კ., ისევ ქართლის ცხოვრების შესახებ, *მნათობი*, 9, 1957, გვ. 118-124.
259. გრიგოლია კ., „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთაჲნი“ ავტორის ვინაობის საკითხისათვის, კრ. „XII საუკუნის საქართველოს ისტორიის საკითხები“, *შ. მესხიას რედაქციით (თსუ შრომები*, ტ. 125, ისტორიულ მეცნიერებათა სერია, VI), ეძღვნება შოთა რუსთველის დაბადების 800 წლისთავს, თბ., 1968, გვ. 237-250.
260. გრიგოლია კ., ლეონტი მროველი – XI ს-ის ქართველი ისტორიკოსი და მისი შესწავლის თანამედროვე მდგომარეობა, *თსუ შრომები*, ტ. 87, თბ., 1960, გვ. 223-238 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
261. გრიგოლია კ., ლეონტი მროველის ერთი ადგილის განმარტებისათვის, *მიმოხილველი*, I, 1949, გვ. 99-107.

ბიბლიოგრაფია

262. გრიგოლია კ., „მატიანე ქართლისა“ და მისი დასათარგმნების საკითხისათვის, *ივანე ჯავახიშვილის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული*, თბ., 1976, გვ. 218-232.
263. გრიგოლია კ., მოსე ჯანაშვილი, როგორც საქართველოს ისტორიის მკვლევარი, *კრ. მოსე ჯანაშვილი (ცხოვრება და მოღვაწეობა)*, თბ., 1956, გვ. 14-25.
264. გრიგოლია კ., ნარკვევები საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობიდან, I, ახალი ქართლის ცხოვრება, თბ., 1954, 364 გვ.
265. გრიგოლია კ., ნიკო ბერძენიშვილი – „ქართლის ცხოვრების“ მკვლევარი, *ძიებანი საქართველოს და კავკასიის ისტორიიდან*, თბ., 1976, გვ. 19-27.
266. გრიგოლია კ., უამთააღმწერელი და მისი თხზულების სამეცნიერო მნიშვნელობა, *ქართული ისტორიოგრაფია*, I, თბ., 1968, გვ. 64-105.
267. გრიგოლია კ., რას ეწოდება „ახალი ქართლის ცხოვრება“, *სმამ, ტ. V, №2*, 1944, გვ. 189-193.
268. გრიგოლია კ., რას მოგვითხრობს „ქართლის ცხოვრება“, მეორე შევსებული და შესწორებული გამოცემა, თბ., 1971, 204 გვ.
269. გრიგოლია კ., შოთა რუსთველის მოღვაწეობის საკითხისათვის XIII საუკუნის ქართულ საისტორიო მწერლობაში, *კრ. კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები*, თბ., 1966, გვ. 234-240.
270. გრიგოლია კ., ქართლის ცხოვრების ახალი გამოცემის გამო, *მნათობი*, 1956, 4, გვ. 184-189.
271. გრიგოლია კ., „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ადგილის განმარტებისათვის, აკად. ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის ინსტიტუტისა და აკად. ს. ჯანაშიას სახ. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის გაერთიანებული სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი აკად. ს. ჯანაშიას გარდაცვალების წლისთავისადმი, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები, 1948 წლის 22-24 ნოემბერი, თბ., 1948, გვ. 11-12.
272. გრიგოლია კ., ქართლის ცხოვრების ურბნისული ნუსხის ნაწყვეტი, *ა. პუშკინის სახ. თბილისის სახელმწიფო პედაგოგიკური უნივერსიტეტის შრომები*, ტ. IV, თბ., 1947, გვ. 121-138 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
273. გრიგოლია კ., ქართლის ცხოვრების მაჩაბლისეული ხელნაწერი და მისი მნიშვნელობა მეცნიერებისათვის, *სმამ, ტ. VIII, №7*, 1947, გვ. 487-494.
274. გრიგოლია კ., ქართლის ცხოვრების ჩუბინაშვილისეული ნაწყვეტი და მისი ადგილის საკითხისათვის, *სმამ, ტ. V, №9*, 1944, გვ. 945-949 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
275. [გრიგოლია კ., ცნობები ქართლის ცხოვრების რუმინელებისეული ხელნაწერის შესახებ], *გზამკვლევი*, გვ. 174-175.
276. [გრიგოლია კ., ცნობები ქართლის ცხოვრების მაჩაბლისეული ხელნაწერის შესახებ], *გზამკვლევი*, გვ. 178-179.
277. [გრიგოლია კ., ცნობები ქართლის ცხოვრების ფალავანდიშვილისეული ხელნაწერის შესახებ], *გზამკვლევი*, გვ. 176.
278. [გრიგოლია კ., ცნობები ქართლის ცხოვრების სომხური თარგმანის გადმოქართულებული ხელნაწერის შესახებ], *გზამკვლევი*, გვ. 176.
279. გუგუშვილი ბ., ღუმბაძე მ., მირიანაშვილი რ., ავტომატიზებულ კომპიუტერულ სისტემებში „ქართლის ცხოვრების“ შეტანის მეთოდოლოგია, *თეზისები*, გვ. 14.
280. გუგუშვილი გ., ღვთის განგების საკითხი უამთააღმწერლის ასწლოვან მატთანში, *სვეტიცხოვლისადმი მიძღვნილი პირველი სამეცნიერო კონფერენცია*, 11-13 ოქტომბერი, 1995, კრ. „საქართველო“

ბიბლიოგრაფია

- ლოს ეკლესიის, ქართული სასულიერო მწერლობის და ქრისტიანული ხელოვნების ისტორიის საკითხები“, თბ., 1998, გვ. 138-158 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
281. გუგუშვილი გ., ჟამთააღმწერლის ასწლოვანი მატეანის საღვთისმეტყველო საფუძვლები, *ისტორიულ-ეთნოგრაფიული შტუდიები*, V, თბ., 2002, გვ. 202-208, 386 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
282. გურაბანიძე მ., ისტორიულ მონაცემთა ბაზების თავისებურებები (საინფორმაციო ტექნოლოგიების დანერგვა ისტორიულ მეცნიერებაში), *ისტორიანი*, სამეცნიერო კრებული მიძღვნილი როინ მეტრეველის დაბადების 60 წლისთავისადმი, თბ., 2000, გვ. 147-157.
283. გურგენიძე მ., პასუხი ბ. დიმიტრი ბაქრაძეს, *დროება*, №15, 1883, გვ. 3-4.
284. გურჯა ვ., სუმბატ დავითის ძე (ბაგრატიონი), *ქსე*, 9, თბ., 1985, გვ. 604.
285. დავით აღმაშენებლის საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მოღვაწეობის 900 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1990, გვ. 190.
286. დავლიანიძე ლ., ლეონტი მროველის ერთი ცნობის განმარტებისათვის, *ქწ*, IV, 1973, გვ. 5-7 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
287. დავლიანიძე ლ., „ქართლის ცხოვრების“ ძველი სომხური თარგმანი, *თეზისები*, გვ. 15-17.
288. დავლიანიძე ლ., ბადრიძე შ., პროფესორ სარგის კაკაბაძის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი ღონისძიებების ქრონიკა, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1987, გვ. 175-178.
289. დარჩიაშვილი შ., სომხური ლაბიდარული წარწერები და „მატიანე ქართლისას“ ერთი ცნობა, *ოსუ შრომები*, ტ. 227, ისტორია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია, თბ., 1982, გვ. 62-70 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
290. დოდაევი ს. [დოდაშვილი სოლ.], მოკლე განხილვა ქართულისა ლიტერატურისა (ანუ სიტყვიერებისა), *სალიტერატურო ნაწილნი ტფილისის უწყებათანი*, №1, 1832, გვ. 19-24; იგივე: *სმ*, 6, 1952, გვ. 272-276; ქართული ლიტერატურული კრიტიკის ქრესტომათია, I, თბ., 1954, გვ. 25-29; *მისი*, თხზულებანი, თბ., 1989, გვ. 214-220.
291. დონდუა ვ., თამარის დროის „ერმიონთასა“, *ორიონი* – ოსუ საიუბილეო კრებული, მიძღვნილი აკაკი შანიძის დაბადების 80 წლისთავისადმი, თბ., 1967, გვ. 152-156; *მისი*, საისტორიო ძიებანი, II, თბ., 1973, გვ. 137-143.
292. დონდუა ვ., თამარის ისტორიკოსთა შესწავლისათვის, ტექსტოლოგიური საკითხები, *ოსუ შრომები*, ტ. 118, თბ., 1967, გვ. 193-199; *მისი*, საისტორიო ძიებანი, II, თბ., 1973, გვ. 115-123.
293. დონდუა ვ., ლეონტი მროველის საისტორიო ნაშრომის შესწავლის ზოგი საკითხი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის ინსტიტუტის V სამეცნიერო სესიის თეზისები, თბ., 1959, გვ. 15 [იგივე სხვა სათაურით, 294].
294. დონდუა ვ., ლეონტი მროველისძიერი პროტოისტორიის ზოგი ამოსაკითხავი, თეზისები: ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის ინსტიტუტის მეხუთე სამეცნიერო სესია, 1959. 11-12 ივნისი, გვ. 15; *მისი*, საისტორიო ძიებანი, I, თბ., 1967, გვ. 15-31.
295. დონდუა ვ., „ვეფხისტკოსანი“ და თამარის ისტორიკოსები, კრ. *საქართველო რუსთაველის ხანაში*. რუსთაველის დაბადების 800 წლისთავისადმი მიძღვნილი კრებული, თბ., 1966, გვ. 228-241; იგივე, *მისი*, საისტორიო ძიებანი, II, თბ., 1973, გვ. 99-114 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
296. დონდუა ვ., „ლიპარიტეთ“-ისა და ანალოგიური ფორმის გვარსახელებისათვის ქართულ ისტორიულ წყაროებში, *ოსუ შრომები*, XXXIII, თბ., 1948, გვ. 133-166.

ბიბლიოგრაფია

297. დონდუა კ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 332-333.
298. დუმბაძე მ., ისტორიკოსი დიმიტრი ბაქრაძე (ცხოვრება და მოღვაწეობა), ბათუმი, 1950, 192 გვ.
299. დუმბაძე მ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 331-332.
300. [ენუქიძე თ.], ქართლის ცხოვრება. 1479-1495 (ანასეული ნუსხა), *ხელნაწერთა აღწერილობა*, Q კოლექცია, ტ. II, თბ., 1958, გვ. 226-227.
301. [ენუქიძე თ.], ქართლის ცხოვრება. XVIII („დადიანისეული ნუსხა“), *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. I, თბ., 1959, გვ. 411-412.
302. [ენუქიძე თ.], ქართლის ცხოვრება, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. V, თბ., 1967, გვ. 148-149.
303. [ენუქიძე თ.], ქართლის ცხოვრება, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. V, თბ., 1967, გვ. 149-150.
304. [ენუქიძე თ.], კრებული. 1838 წ., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. V, თბ., 1967, გვ. 103-110.
305. ენუქიძე თ., „ქართლის ცხოვრების“ თეიმურაზისეული ნუსხის რამდენიმე ადგილის შეკვების თარიღისა და შემკვების ვინაობის საკითხისათვის, *ქწ*, VI, 1985, გვ. 95-99 (რეზიუმე რუსულ ენაზე; თეიმურაზისეული ნუსხის ორი გვერდის ფრაგმენტის როტოპირის ფოტოები).
306. ვაჟა-ფშაველა (რაზიკაშვილი ლ.), გაზვიადებული საკითხავი (წერილი რედაქციასთან), *ივერია*, 1893, №247, გვ. 2.
307. ვაშაკიძე ვ., „მეფეთა ცხოვრება“ და ბერძნული „ალექსანდრიანი“, *კრ. ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი გამოკვლევები*, თბ., 1991, გვ. 37-46 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
308. ვაშაკიძე ვ., „მეფეთა ცხოვრების“ ერთი ცნობის გაგებისათვის, *თეზისები*, გვ. 18-19.
309. ვაშაკიძე ვ., „ქართლის ცხოვრების“ სიმფონია-ლექსიკონი, I, ლეონტი მროველი, ცხოვრება ქართველთა მეფეთა, არჩილის წამება, თბ., 1986, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1985, გვ. 179-181 (რეცენზია).
310. ვაჩნაძე ნ., საქართველოს არჩევანი (V საუკუნის II ნახევარი), *კრ.*, „ვაღერიან გაბაშვილი-90“, თბ., 2003, გვ. 279-291 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
311. ვაჩნაძე ნ., კუცია კ., ერთი ირანული ინსტიტუტის ანარეკლი „ქართლის ცხოვრებაში“, *თსუ შრომები*, 349, ისტორია, არქეოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოლოგია, თბ., 2004, გვ. 292-301 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
312. თარხნიშვილი მ., წინააღმდეგობანი ქართულ ისტორიულ ძეგლებში, *ბედი ქართლისა*, პარიზი, 19, 1955, გვ. 10-14; იგივე, *მისი*, წგნ.: წერილები, თბ., 1994, გვ. 399-405.
313. თარხნიშვილი მ., მთვარის ღმერთი არმაზი და ლეონტი მროველის თხზულება, *ბედი ქართლისა*, პარიზი, 10, 1951, გვ. 19-22; იგივე, *მისი*, წგნ.: წერილები, თბ., 1994, გვ. 258-264.
314. თარხნიშვილი მ., ქართული ხელნაწერები და ძველი წიგნები რომის წიგნსაცავებში, VI. დამატება, *ბედი ქართლისა*, №15, 1953, გვ. 25-26.
315. თარხნიშვილი მ., 1066 წლის ქართული წარწერის აღმოჩენა, *მისი*, წგნ.: წერილები, თბ., 1994, გვ. 469-473 (თარგმანი BK, 26-27, 1957-ში გამოქვეყნებული ფრანგული სტატიისა – 828. მთარგმნელი – ცისანა ბიბილეიშვილი).

ბიბლიოგრაფია

316. *თაყაიშვილი ე.*, აპოკრიფული მოთხრობა, რომელიც წინ უძღვის „ქართლის ცხოვრების“ მანაბლი-სუელ ხელნაწერს, სსმმ, ტ. XVII-B, თბ., 1953, გვ. 25-47 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
317. *თაყაიშვილი ე.*, წინასიტყვაობა სუმბატის ისტორიისათვის. *მისი*, წგნ.: სამი ისტორიული ხრონიკა (ქართლის მოქცევისა, სუმბატისა ბაგრატიონების შესახებ და მესხური დავითისა), გამოცემული ვრცელის წინასიტყვაობით და შედარებით ქართლის ცხოვრებასთან და სხვა ხრონიკებთან, ტფ., 1890, CXLIX+118 გვ. [6].
318. *თაყაიშვილი ე.*, შესავალი, წგნ-ში: სუმბატ დავითის ძის ქრონიკა ტაო-კლარჯეთის ბაგრატიონთა შესახებ, გამოცემა მესამე, ტექსტი გამოსცა შესავლით, შენიშვნებით და ორი გენეალოგიური ტაბულით აკად. ე. *თაყაიშვილმა* (მსკი, ნაკვ. 27), თბ., 1949, გვ. 3-53 [63].
319. *თეიმურაზ ბატონიშვილი*, ისტორია დაწყებითგან ივერიისა, ესე იგი გიორგიისა, რომელ არს სრულიად საქართველოჲსა, სპბ., 1848. 2+298 გვ.
320. *თვარაძე აღ.*, სამხედრო-ქრისტიანული მსოფლმხედველობა და ტოლერანტობა თხზულებაში – „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთან“, კრ. *საქართველოს შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები*, VIII, ეძღვნება აკად. ნიკო ბერძენიშვილის დაბადების 110 წლისთავს, თბ., 2005, გვ. 98-111 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
321. *თოგოშვილი გ.*, საქართველო-ოსეთის ურთიერთობის საკითხი X-XV სს-ში „ქართლის ცხოვრების“ მიხედვით, საქ. სსრ მეცნ. აკად. ასპირანტთა და ახალგაზრდა მეცნ. მუშაკთა VI სამეცნ. კონფერენცია, 25-29. 1955, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1955, გვ. 53-54.
322. *თორდია აკ.*, ჟამთააღმწერლის „ასწლოვანი მატინანის“ რუკები, *თეზისები*, გვ. 20-22.
323. *თოფურია პ.*, „ქართლის ცხოვრების“ გეოგრაფიული ნომენკლატურიდან (აზერბაიჯანი), კრ. *ახლო აღმოსავლეთი და საქართველო*, II, თბ., 1999, გვ. 53-64 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
324. *ინაძე მ.*, „ფარნავაზის ცხოვრების“ ზოგიერთი ცნობის წყარომცოდნეობითი შესწავლისათვის, *თეზისები*, გვ. 23-24.
325. *ინგოროყვა პ.*, ლეონტი მროველი, ქართველი ისტორიკოსი „ჰამბავთა-მწერალი“ მე-8 საუკუნისა, *ენიძის მოამბე*, X, თბ., 1941, გვ. 93-152.
326. *ინგოროყვა პ.*, ქართული მწერლობის ისტორიის მოკლე მიმოხილვა, მესამე პერიოდი ქართული მწერლობისა, ადრეული ფეოდალიზმის ხანა (მე-8-11 საუკუნეები), *მნათობი*, №10-11, 1939, გვ. 197-272; იგივე, *მისი*, თხზულებათა კრებული, ტ. IV, თბ., 1978, გვ. 408-420, 422-434, 472-474.
327. *ინგოროყვა პ.*, ცნობები შოთას შესახებ დაცული „ჟამთა-აღმწერლის“ საისტორიო თხზულებაში, *მისი*, რუსთველიანა, თხზ., ტ. I, თბ., 1963, გვ. 118-126.
328. *ინგოროყვა პ.*, ჩახრუხაისძე, *კავკასიონი*, №1-2, ტფ., 1924.
329. *იორდანიშვილი ს.*, ბესიკის 2 ლექსის განმარტებისათვის, *მნათობი*, 9, 1942, გვ. 146-150.
330. *იორდანიშვილი ს.*, თეიმურაზ ბატონიშვილის წიგნთსაცავის კატალოგი, დაამზადა გამოსაცემად, წინასიტყვაობა და შენიშვნები დაურთო *ს. იორდანიშვილმა*, თბ., 1948, 94 გვ.
331. *იორდანიშვილი ს.*, ჟამთა აღმწერლის ერთი ცნობის შესახებ (შოთა კუპრი), *ტსუ შრომები*, III, თბ., 1936, გვ. 167-181.
332. *კაკაბაძე ს.*, დავით აღმაშენებლის მემატინანის ვინაობა, ტფ., 1913, 7 გვ.
333. *კაკაბაძე ს.*, ივანე ჯავახიშვილი, ახლად აღმოჩენილი ქართლის ცხოვრება და თამარ მეფის მეორე, აქამდე უცნობი ისტორიკოსის თხზულება (რეცენზია), სმ, წგნ. 1, თბ., 1924, გვ. 285-291.

ბიბლიოგრაფია

334. კაკაბაძე ს., ლაშა გიორგის დროინდელი მემკვიდრე, გამოსცა ივ. ჯავახიშვილმა (რეცენზია), სკ, 1928, წ. II, გვ. 110-111.
335. კაკაბაძე ს., კორნ. კეკელიძე, ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები: ვახტანგ გორგასლის ისტორიკოსი (რეცენზია), სმ, I, 1924, გვ. 282-284.
336. კაკაბაძე ს., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მცნე*, 1, 1969, გვ. 327-328.
337. კაკაბაძე ს., ძველი ქართული მატეანეები, იხ. მისი, *საისტორიო ძიებანი*, [ტფ.], 1924, გვ. 93-191.
338. კაკაბაძე ს., ქართლის ცხოვრება, ანა დედოფლისეული ნუსხა, *მნათობი*, №11-12, 1943, გვ. 246-248 (რეცენზია).
339. კაკაბაძე ს., ძიებანი ქართველთა IV-VII საუკუნის ისტორიის შესახებ, V. ჯუანშერი VI-VII ს. ამბების შესახებ და ქართლის გამგებლები ამავე ხანაში, სკ, წიგნი 2, 1928, გვ. 33-35.
340. კაკაბაძე ს., ძიებანი ქართველთა IV-VII საუკუნის ისტორიის შესახებ, VIII. ქართლის წყობილების საკითხები, სკ, წიგნი 2, 1928, გვ. 52-59.
341. კაკაბაძე საურ., „ქართლის ცხოვრების“ თეიმურაზისეული ნუსხის შესახებ, კრ. *ბიზანტინოლოგიური ეტიუდები*, თბ., 1978, გვ. 172-175.
342. კაკაბაძე საურ., „ქართლის ცხოვრების“ დასაწყისი ნაწილის ტექსტოლოგიური შესწავლის საკითხები, *მცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1977, გვ. 47-60 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
343. *კაკულია ჯუნი ჯუმბერ*, ქართლის ცხოვრება, *მისი*, წგნ.: საქართველოს ისტორიის ახალი აღქმა, თბ., 1996, გვ. 7-15.
344. *კაკულია ჯუნი ჯუმბერ*, ლეონტი მროველი, *მისი*, წგნ.: საქართველოს ისტორიის ახალი აღქმა, თბ., 1996, გვ. 22-32.
345. *კარბელაშვილი მ.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთან“: XII საუკუნის საქართველოს „ქროს ხანის“ იდეოლოგია და მისი თეოლოგიურ-ფილოსოფიური საფუძვლები (მასალები ქართული პოლიტიკური აზროვნების ისტორიისათვის), *ლიტერატურული ძიებანი*, XXI, თბ., 2000, გვ. 118-132 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
346. *კარიჭაშვილი დ.*, ვინ უნდა იყვეს „სუმბატის ქრონიკის“ ავტორი, *ძველი საქართველო*, I, განყ. II, 1909, გვ. 36-42.
347. *კარტოზია გ.*, „ისტორიათა და აზმათა“ ტექსტის საკითხები, *მცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 3-4, 1993, გვ. 187-194 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
348. *კაციტაძე დ.*, ფ. გორგიჯანიძის თხზულების და „ქართლის ცხოვრების“ გაგრძელებათა XVI-XVII საუკუნეების სპარსული წყაროები, *საზ. მეცნ. განყ. მოამბე*, 2, 1960, გვ. 122-144.
349. *კაციტაძე დ.*, „ახალი ქართლის ცხოვრების“ („სწავლულ კაცთა“ კომისიის ნაშრომის) XVII საუკუნის ქართული წყაროები, ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის ინსტიტუტის შრომები, ტ. VI, ნაკვ. 2, თბ., 1962, გვ. 105-121 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
350. *კეკელიძე კ.*, ახალი ლიტერატურული წყაროები ლაშა გიორგის ისტორიისათვის, *თსუ შრომები*, ტ. XVI, თბ., 1940, გვ. 91-109 (რეზიუმე რუსულ ენაზე); თსუ სამეცნიერო სესია, 1940.7-11.V. მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1940, გვ. 117-118. *მისი*, ეტიუდები, I, თბ., 1956, გვ. 283-299.
351. *კეკელიძე კ.*, „ბაგრატიონთა ცხოვრება“ სუმბატ დავითისძისა, *მისი*, წგნ.: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი პერიოდი, II, თბ., 1958, გვ. 251-252; იგივე, *კეკელიძე კ.*, *ბარამიძე ა.*, ძველი

ბიბლიოგრაფია

- ქართული ლიტერატურის ისტორია (V-XVIII სს.), სახელმძღვანელო უმაღლესი სკოლებისათვის, თბ., 1987, გვ. 128-129.
352. *კეკელიძე კ.*, „ეთ“ სუფიქსიანი კრებითი სახელები ქართულში, *მისი, ეტიუდები*, III, თბ., 1955, გვ. 116-119.
353. *კეკელიძე კ.*, ერთი ადგილის გაგებისათვის თამარის პირველ ისტორიაში, თსუ ფილოლოგიის ფაკულტეტის სამეცნიერო სესია, 19-22.XII. 1955, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1955, გვ. 129; იგივე, *მისი, ეტიუდები*, IV, თბ., 1957, გვ. 78-80.
354. *კეკელიძე კ.*, ერთი მომენტი ქართული პოლიტიკური აზროვნებისა კლასიკური ხანის ლიტერატურაში, *თსუ შრომები*, ტ. XXV, თბ., 1942, გვ. 43-49; იგივე, *მისი, ეტიუდები*, ტ. I, თბ., 1956, გვ. 312-318 [იგივე – 741].
355. *კეკელიძე კ.*, ვახტანგ გორგასლის ისტორიკოსი და მისი ისტორია (ისტორიულ-ლიტერატურული ექსკურსი), *ჩვენი მეცნიერება*, №4-5, 1923, გვ. 17-47; იგივე, *ეტიუდები*, IV, თბ., 1957, გვ. 187-201.
356. *კეკელიძე კ.*, ვინ არიან მემატეანის „ბაპაროს და ნავაზი“?, *მისი, ეტიუდები*, III, თბ., 1955, გვ. 23-26.
357. *კეკელიძე კ.*, თამარ მეფის ისტორიანი. ა. ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი, *იხ. მისი, წგნ.: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი პერიოდი*, II, თბ., 1958, გვ. 265-276.
358. *კეკელიძე კ.*, თამარ მეფის ისტორიანი. ბ. ცხოვრება მეფეთ-მეფის თამარისა, *იხ. მისი, წგნ.: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი პერიოდი*, II, თბ., 1958, გვ. 276-278.
359. *კეკელიძე კ.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“, როგორც ლიტერატურული წყარო, *რუსთაველის კრებული*, თბ., 1938, გვ. 121-158; იგივე, *მისი, ეტიუდები*, VIII, თბ., 1962, გვ. 200-237.
360. *კეკელიძე კ.*, ისტორია დავით აღმაშენებლისა, *მისი, წგნ.: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი პერიოდი*, II, თბ., 1958, გვ. 262-265; იგივე, *კ. კეკელიძე, ა. ბარამიძე*, ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია (V-XVIII სს.), სახელმძღვანელო უმაღლესი სკოლებისათვის, თბ., 1987, გვ. 136-140.
361. *კეკელიძე კ.*, „ისტორია ჯუანშერისა“, *მისი, წგნ.: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი პერიოდი*, II, თბ., 1958, გვ. 259-262.
362. *კეკელიძე კ.*, კიდევ ატადეს შესახებ, *ლიტერატურული საქართველო*, 2.XII.1942; *ეტიუდები*, ტ. XIII, თბ., 1974, გვ. 150-151.
363. *კეკელიძე კ.*, ლეონტი მროველი, *მისი, წგნ.: ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია, ტომი პირველი*, თბ., 1980, გვ. 236-243.
364. *კეკელიძე კ.*, ლეონტი მროველის ლიტერატურული წყაროები, *ტუმ*, III, 1923, გვ. 27-56; იგივე, *მისი, ეტიუდები*, XII, თბ., 1961, გვ. 10-31.
365. *კეკელიძე კ.*, „მეფეთა ცხოვრება“ ან „მეფეთა ამბავი“ ლეონტი მროველისა, *იხ. მისი, წგნ.: ქართული ლიტერატურის ისტორია, ძველი პერიოდი*, II, თბ., 1958, გვ. 252-259.
366. *კეკელიძე კ.*, „ნინოს ცხოვრების“ მატეანისეული რედაქციის ავტორი, *მისი, ეტიუდები*, II, თბ., 1945, გვ. 269-280.
367. *კეკელიძე კ.*, ჟამთააღმწერლის ისტორია, *წგნ-ში: კ. კეკელიძე, ა. ბარამიძე*, ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორია (V-XVIII სს.), სახელმძღვანელო უმაღლესი სკოლებისათვის, თბ., 1987, გვ. 152-156.
368. *კეკელიძე კ.*, რამდენიმე ჯერ კიდევ გაურკვეველი ტერმინი ჩვენი საისტორიო მწერლობისა, *ტუმ*, V, 1925, გვ. 306-312; იგივე, *მისი, ეტიუდები*, IV, თბ., 1957, გვ. 70-77.

ბიბლიოგრაფია

369. *კეკელიძე კ.*, შესავალი წერილი, წგნ.: ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანი (ცდა ტექსტის აღდგენისა), აკად კორნ. *კეკელიძის* რედაქციითა და გამოკვლევით, თბ., 1941, გვ. 1-50; იგივე, *მისი*, ეტიუდები, ტ. XIV, თბ., 1986, გვ. 91-139.
370. *კენჭოშვილი ნ.*, გორგასალის „ინდოეთზე ლაშქრობის“ საკითხისათვის, გაზ. *ლიტერატურული საქართველო*, 10.VIII.1984, №33.
371. *კიკვიძე ა.*, „ქართლის ცხოვრება“ თუ „ახალი ქართლის ცხოვრება“?, *მნათობი*, 4, 1957, გვ. 151-158 (რეცენზია).
372. *კიკვიძე ც.*, „ისტორიათა და აზმათა“ ტექსტისათვის, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 2, 1983, გვ. 87-92 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
373. *კიკნაძე ვ.*, ვინ არის ჟამთააღმწერელი?, *მნათობი*, 5, 1984, გვ. 148-157; იგივე, შეცვლილი სათაურით – „XIV ს. ქართველი ანონიმის – ჟამთააღმწერლის ვინაობისათვის“, *მისი*, წგნ.: საქართველო XIV საუკუნეში, თბ., 1989, დამატება – გვ. 156-175.
374. *კიკნაძე ვ.*, ზოგიერთი დაკვირვება XIV ს. ანონიმის, ჟამთააღმწერლის, თხზულების ტექსტზე, *თეზისები*, გვ. 25-26.
375. *კიკნაძე ვ.*, ჟამთააღმწერლის სირიული წყარო, სმამ, ტ. 118, №3, თბ., 1985, გვ. 649-652.
376. *კიკნაძე ზ.*, ფარნავაზის სიზმარი, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1, 1984, გვ. 112-120 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
377. [კიკნაძე ლ.], ახალი ქართლის ცხოვრება (ფრაგმენტი), XVIII ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. V, თბ., 1967, გვ. 5-6.
378. *კიკნაძე მ.*, *ჩხარტიშვილი მ.*, *სხირტლაძე ზ.*, სსრ კავშირის შექმნის 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი წყაროთმცოდნეთა საკავშირო სამეცნიერო სესია ქ. სოხუმში, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1983, გვ. 205-209.
379. *კიკნაძე რ.*, ერთი გეოგრაფიული სახელის განმარტებისათვის ჟამთააღმწერლის თხზულებაში, ქწ, IV, თბ., 1973, გვ. 36-40; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 133-140 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
380. *კიკნაძე რ.*, „ისტორიათა და აზმათა“ რამდენიმე გეოგრაფიული სახელის განმარტებისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1976, გვ. 89-95 (რეზიუმე რუსულ ენაზე); იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 42-51 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
381. *კიკნაძე რ.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანი“, ქსე, 5, თბ., 1980, გვ. 241.
382. *კიკნაძე რ.*, კიდევ ერთი ქართული წყარო ლაშა გიორგის ისტორიისათვის, კრ. *საქართველო რუსთაველის ხანაში*, თბ., 1966, გვ. 93-104; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, თბ., 1982, გვ. 90-103 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
383. *კიკნაძე რ.*, ჟამთააღმწერლის ერთი სპარსული წყაროს შესახებ, *თსუ ასპირანტთა სამეცნიერო კონფერენცია*, მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1952.
384. *კიკნაძე რ.*, ჟამთააღმწერელი და მისი „ასწლოვანი მატიანე“, წგნ-ში: *ჟამთააღმწერელი*, ასწლოვანი მატიანე, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, შენიშვნები და ლექსიკონი დაურთო *რევაზ კიკნაძემ* (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 48; ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლები, VI), თბ., 1987, გვ. 10-34.
385. *კიკნაძე რ.*, ჟამთააღმწერლის თხზულების დასათაურების საკითხისათვის, იხ. *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 52-60 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).

ბიბლიოგრაფია

386. კიკნაძე რ., ჟამთააღმწერლის თხზულების ერთი ადგილის დაზუსტებისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1977, გვ. 100-106; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 202-207 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
387. კიკნაძე რ., ჟამთააღმწერლის თხზულების ერთი ადგილის შევსებისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1971, გვ. 115-123; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 141-154 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
388. კიკნაძე რ., ჟამთააღმწერლის თხზულების ტექსტის დადგენის ზოგიერთი საკითხი, *ივანე ჯავახიშვილის 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული*, თბ., 1976, გვ. 286-292; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 122-132 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
389. კიკნაძე რ., ჟამთააღმწერლის სპარსული წყაროები. ჯუვეინი, *კავკასიურ-ახლოაღმოსავლური კრებული*, II, თბ., 1962, გვ. 127-156; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 61-89 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
390. კიკნაძე რ., რამდენიმე დაკვირვება ჟამთააღმწერლის თხზულების ტექსტზე, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1976, გვ. 145-155 (რეზიუმე რუსულ ენაზე); იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 104-121 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
391. კიკნაძე რ., რამდენიმე აღმოსავლური ტერმინი ჟამთააღმწერლის თხზულებაში, *აღმოსავლური ფილოლოგია*, III, თბ., 1973, გვ. 84-91; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 155-166 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
392. კიკნაძე რ., სიმონ ყაუხჩიშვილი – „ქართლის ცხოვრების“ მკვლევარი, *იხ. მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 242-256 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
393. კიკნაძე რ., ფარსადან გორგიჯანიძე და „ისტორიანი და აზმანი შარავანდეღანი“, თბ., 1975, 164 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე) (რეცენზია).
394. კიკნაძე ე., ფარსადან გორგიჯანიძის ერთი ქართული წყაროს შესახებ, *მაცნე* ისტორიის... სერია, 2, 1971, გვ. 115-122; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 31-41.
395. კიკნაძე რ., „ქართლის ცხოვრების“ გადაკეთებული გაგრძელების წყაროების საკითხისათვის, *ქწ*, II, თბ., 1968, გვ. 166-180; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, თბ., 1982, გვ. 137-156 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
396. კიკნაძე რ., „ქართლის ცხოვრების“ შესწავლის აქტუალური პრობლემები, *თეზისები*, გვ. 27-29.
397. კიკნაძე რ., „ქართლის ცხოვრება“, *ქსე*, 10, თბ., 1986, გვ. 469-470.
398. კიკნაძე რ., „ქართლის ცხოვრების“ გაგრძელება, *ქსე*, 10, თბ., 1986, გვ. 470.
399. კიკნაძე რ., „ქართლის ცხოვრების“ შესწავლის ისტორიიდან, *იხ. მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 9-30 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
400. კიკნაძე რ., ყორთილანგი-სულ-სულთანე, *კრ. კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები*, თბ., 1966, გვ. 257-264; იგივე, *მისი*, საქართველოს ისტორიის წყაროთმცოდნეობის საკითხები, I, თბ., 1982, გვ. 208-219 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
401. კიკნაძე რ., წყაროთმცოდნეობითი კვლევა ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტში, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1984, გვ. 157-168.
402. კიკნაძე რ., *ჩხარტიშვილი მ.*, წყაროთმცოდნეობითი კვლევა საბჭოთა საქართველოში, *კრ. ისტორიული მეცნიერების განვითარება საბჭოთა საქართველოში*, თბ., 1986, გვ. 99-129.

ბიბლიოგრაფია

403. *კინწურაშვილი კ.*, დავით ჩუბინაშვილი, თბ., 1970, 112 გვ.
404. *(კირიონი, ეპისკოპოსი) ბერი*, ისტორიული ცნობა, 7. განმანთავისუფლებელსაც მტრობდნენ, *ივერია*, №14, 1903, გვ. 1-2.
405. *კლდია (პ. მირიანაშვილი)*, რამდენად შესაწყნარებელია „ქართლის ცხოვრების“ თქმულება ქართველთა და სომეხთ ერთ შთამომავლობისათვის, *ივერია*, 1903, №146, გვ. 2-3.
406. *კლიმაშვილი აკ.*, „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ახალი ნუსხა 1697 წლისა (წინასწარი ცნობა), *სმამ*, ტ. XXIV, №3, თბ., 1960, გვ. 371-376 (სურ. 1,2 – ხელნაწერის ანდერძის ფოტო).
407. *კოტეტიშვილი ნ.*, ა. ხახანაშვილი ხალხური მოტივების შესახებ „ქართლის ცხოვრებაში“, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 4, 1976, გვ. 41-54 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
408. *კუჭუხიძე გ.*, ქრისტეანი მეფის სახე-იდეალი „დავით აღმაშენებლის ცხოვრებაში“, *ლიტერატურული ძიებანი*, XXI, თბ., 2000, გვ. 87-96 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
409. *ლარსონი მ.*, ვარაგები საქართველოში XI საუკუნის 40-იან წლებში და შველური ქვები რუნებიანი წარწერებით (თარგმანი *არიანე ჭანტურასი*), *მეორე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1993, გვ. 28-31 [ანოტაცია – 816].
410. *ლეთოდიანი ა.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანის“ ერთი ცნობის გააზრებისათვის, *სშ*, VI, თბ., 2005 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
411. *ლეთოდიანი დ.*, ლეონტი მროველის ერთი ცნობის გაგებისათვის, *თსუ შრომები*, 266, ისტორია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია, თბ., 1986, გვ. 102-107 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
412. ლეონტი მროველი (XI ს.), – *ქართული მწერლობა*, ლექსიკონი-ცნობარი, წიგნი I, თბ., 1984, გვ. 157-158
413. ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1969, გვ. 316-335.
414. *ლენინი გ.*, 1. წიგნი „ქართლის ცხოვრება“; 2. მინაწერი „ქართლის ცხოვრებაზე“; 3. მე ვკითხულობდი „ქართლის ცხოვრებას“, *მისი*, თხზულებათა კრებული ექვს ტომად, ტომი I, თბ., 1962, გვ. 321-323.
415. *ლოლაშვილი ი.*, რუსთაველის საისტორიო თხზულების გამო, *მაცნე*, 2, 1967, გვ. 295-310.
416. *ლოლაშვილი ი.*, რუსთაველი და თამარის ისტორიკოსთა ვინაობის პრობლემა (რუსთველოლოგიური ძიებანი, 3), თბ., 1961, 87 გვ.
417. *ლომოური თ.*, სუმბატ დავითის ძისა და გიორგი მერჩულის ცნობები მე-IX-X სს. ქართველ ბაგრატიონთა შესახებ, *არილი*, ტფილისის უნივერსიტეტის რექტორის პროფესორ ივანე ჯავახიშვილისადმი მისი სამეცნიერო მოღვაწეობის 25 წლის თავზე (1900-1925) მიძღვნილი კრებული, 1925, გვ. 47-56 (რეზიუმე ფრანგულ ენაზე).
418. *ლორთქიფანიძე მ.*, ადრეშუასაუკუნეების ქართული საისტორიო მწერლობის ზოგი საკითხი, *კრ. „ვალერიან გაბაშვილი-90“*, თბ., 2003, გვ. 356-366 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
419. *ლორთქიფანიძე მ.*, ლეგენდა ბაგრატიონთა წარმოშობის შესახებ, *კრ. კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები*, თბ., 1968, გვ. 144-149.
420. *ლორთქიფანიძე მ.*, ივანე ჯავახიშვილი – „ქართლის ცხოვრების“ მკვლევარი, *თეზისები*, გვ. 30-31.
421. *ლორთქიფანიძე მ.*, კვლავ ქართული საისტორიო წყაროების რუსულად თარგმნის შესახებ. „მატიანე ქართლისა“, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1979.

ბიბლიოგრაფია

422. ლორთქიფანიძე მ., მარი ბროსე და ქართლის ცხოვრების ზოგი საკითხი, მეოთხე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები, თბ., 2005, გვ. 15-18 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
423. ლორთქიფანიძე მ., რა არის ქართლის ცხოვრება, თბ., 1989, 120 გვ.
424. ლორთქიფანიძე მ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], მაცნე, 1, 1969, გვ. 325-327.
425. ლორთქიფანიძე მ., „ქართლის ცხოვრება“, წგნ-ში: ივანე ჯავახიშვილი. ენციკლოპედიური ლექსიკონი, თბ., 2002, გვ. 660-661.
426. ლორთქიფანიძე ო., მცხეთის საქალაქო თემის ისტორიისათვის (ლეონტი მროველის ცნობები „მცხეთელი მამასახლისის“ შესახებ), სმამ, 1962, ტ. XXIX, №6, გვ. 801-803.
427. მაისურაძე გ., „საქართველოს ეროვნული დადგენება“ ლეონტი მროველის მიხედვით, საქართველოს შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები, VIII, ეძღვნება აკად. ნიკო ბერძენიშვილის დაბადების 110 წლისთავს, თბ., 2005, გვ. 48-59 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
428. [მამაცაშვილი მ.], „ქართლის ცხოვრება“, საქართველოს მართლმადიდებელი ეკლესიის ენციკლოპედიური ლექსიკონი, ავტორ-შემდგენელი: ენრიკო გაბიძაშვილი (ხელმძღვანელი), მია მამაცაშვილი, ანა ლამბაშიძე, თბ., 2007, გვ. 911.
429. მამულია გ., „აფრასიაბის გამოქვაბულის“ ლეგენდა, ლეონტი მროველის წყარო, სმამ, XXXIX:1, 1965, გვ. 247-249 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
430. მამულია გ., გადმოცემები სუმბატ ბივრიტიანის შესახებ, როგორც ლეონტი მროველის წყარო, კავკასიურ-აღმოსავლური კრებული, III, ძველი ისტორიის საკითხები, თბ., 1970, გვ. 147-163 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
431. მამულია გ., „დიდთა სიტყვსმოქმედთა პირველთა“ ვინაობისათვის, კრ. კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები, თბ., 1966, გვ. 241-246.
432. მამულია გ., ლეონტი მროველის და ჯუანშერის წყაროები (ფალაური ეპოსი ლეონტი მროველის და ჯუანშერის საისტორიო თხზულებებში. წყაროს სტრუქტურული ანალიზი), მაცნე, 4, 1964, გვ. 243-275.
433. მამულია გ., სუმბატ დავითის-ძის ერთი წყაროს საკითხისათვის, ქწ, III, თბ., 1971, გვ. 115-116 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
434. მამულია გ., „ქართლის ცხოვრების“ წყაროს დადგენისათვის, სმამ, ტ. XXXIII:1, 1964, გვ. 251-256 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
435. მანია ქ., საქართველოში წყაროთმცოდნეობითი კვლევის ზოგი ასპექტი XX ს. 80-90-იან წლებში (ნარატიული წყაროები), ქწ, IX, თბ., 2000, გვ. 106-117 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
436. მანია ქ., ნათლის სიმბოლიკა „წმ. ნინოს ცხოვრების“ ლეონტი მროველისეული რედაქციის მიხედვით, ისტორიულ-ეთნოლოგიური შტუდიები, V, თბ., 2002, გვ. 209-221, 386-387 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
437. მარი-ფელისიტე ბროსე, ბიობიბლიოგრაფია. ბიოგრაფიული ნარკვევი, შრომების სისტემატური ბიბლიოგრაფია, თბ., 1999, 248 გვ. [ორენოვანი – ფრანგულ-ქართული გამოცემა – 819].
438. მარსავიშვილი მ., ისტორიული და მხატვრული მწერლობის ძეგლთა შედარებითი ანალიზის საკითხისათვის (შოთა რუსთაველის სავარაუდო ისტორიული თხზულების შესახებ), თეზისები, გვ. 32-33.
439. მარსავიშვილი მ., თამარ მეფის მემკვიდრეობა და შოთა რუსთაველის მიმართებისათვის, მაცნე, ენისა და ლიტერატურის სერია, 4, 1990, გვ. 36-42 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).

ბიბლიოგრაფია

440. მარსავიშვილი მ., ისტორიული წყაროს მათემატიკურ-სტატისტიკური მეთოდებით კვლევის ცდა („ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთაის“ შედგენილობისათვის), *თსუ შრომები*, 310, ისტორია, არქეოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია, თბ., 1992, გვ. 203-210 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
441. მარსავიშვილი ს., ვინ იყვნენ „აზნაურნი საზუერელნი“, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1990, გვ. 130-142 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
442. მაჭავარიანი ვლ., „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემის გამო, *ლიტერატურული გაზეთი*, 13.I.1956, №2, გვ. 3.
443. მაჭავარიანი ვლ., ერის ცხოვრების დიდი მატთანე, *ლიტერატურული გაზეთი*, 4.IX.1959, №36, გვ. 3.
444. მ(აჭავარია)ნი ი., ქართლის ცხოვრება დასაბამიდან მეთცხრამეტე საუკუნემდის, წიგნი I. საქართველოს დასაწყისიდან ვახტანგ გორგასლანამდე. მე-2 გამოც. ზ. ჭიჭინაძისა, 1897, მოამბე, 1897, №10, განყ. II, გვ. 121-122.
445. მასათაძე მ., „ქართლის ცხოვრების“ ერთი ადგილისათვის, *ალ. წულუკიძის სახელობის ქუთაისის პედაგოგიური ინსტიტუტის შრომები*, 1947, VII, გვ. 31-38 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
446. მელიქიშვილი გ., ლეონტი მროველი, ქსე, 6, თბ., 1983, გვ. 194-195.
447. მელიქიშვილი გ., საქართველოს უძველესი და ძველი ისტორიის წყაროები, წგნ-ში: საქართველოს ისტორიის ნარკვევები, ტ. I, საქართველო უძველესი დროიდან ახალი წელთაღრიცხვის IV საუკუნემდე, ტომის რედაქტორი გიორგი მელიქიშვილი, თბ., 1970, გვ. 50-57.
448. მელიქიშვილი გ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 322-323.
449. მელიქიშვილი გ., ქართლის (იბერიის) მეფეთა სიებში არსებული ხარვეზის შესახებ, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1978, გვ. 54-63 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
450. მენაბდე დ., ივირონი და „ქართლის ცხოვრება“, კრ. *ივირონი – 1000*, თბ., 1983, გვ. 166-174.
451. მენაბდე დ., ლეონტი მროველის „არჩილის წამება“ და მისი გავლენა XVII-XVIII საუკუნეების ქართულ მწერლობაზე, თსუ ახალგაზრდა მეცნიერთა საბჭო, *შრომები*, XIV, ჰუმანიტარულ და საზოგადოებრივ მეცნიერებათა სერია, თბ., 1989, გვ. 102-107.
452. მესხია შ., ლეონტი მროველი საქართველოს ისტორიის ორი პერიოდის შესახებ, კრ. *კაკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები*, თბ., 1966, გვ. 119-130.
453. მესხია შ., თამარის პირველი ისტორიკოსის ერთი ცნობის გაგებისათვის, ქწ, III, თბ., 1971, გვ. 130-147 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
454. მესხია შ., სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 325.
455. [მეტრეველი ე.], ქართლის ცხოვრება (ჭალაშვილისეული). XVI ს. და 1731, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, Q კოლექცია, ტ. I, თბ., 1957, გვ. 228-230.
456. [მეტრეველი ე.], ქართლის ცხოვრება. XVIII, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, Q კოლექცია, ტ. I, თბ., 1957, გვ. 401-402.
457. [მეტრეველი ე.], ანტონ I. მარტირია (გამოკრებილი). 1845 წ., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, Q კოლექცია, ტ. II, თბ., 1958, გვ. 210-213.
458. [მეტრეველი ე.], ცნობები ქართლის ცხოვრების ანა დედოფლისეული ხელნაწერის შესახებ, *გზამკვლევი*, გვ. 211.

ბიბლიოგრაფია

459. [მეტრეველი ე., ცნობები ქართლის ცხოვრების კლასიკისეული ხელნაწერის შესახებ], *გზამკვლევი*, გვ. 211-212.
460. *მეტრეველი რ.*, „ქართლის ცხოვრების“ მარიამ დედოფლის ნუსხის ე. თაყაიშვილისეული მარგინალები, *მისი*, წგნ.: და მოვიდეს ვარანგნი... (იტორიულ-ფილოლოგიური ნარკვევები), თბ., 1988, გვ. 138-156.
461. *მეფარიშვილი ლ.*, ქართლის ცხოვრება (მაჩაბლისეული). 1736, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. V, თბ., 1949, გვ. 98-99.
462. *მეფარიშვილი ლ.*, ქართლის ცხოვრება (რუმინანცევისეული). 1709, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. V, თბ., 1949, გვ. 50-51.
463. [მეფარიშვილი ლ.], ქართლის ცხოვრება, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. VI, თბ., 1953, გვ. 114-115.
464. მოხსენება საქართველოს საეკლესიო კრებისა მეფისადმი, 1263 წ., ქართული ისტორიული საბუთების კორპუსი, ტ. I, ქართული ისტორიული საბუთები IX-XIII სს., შეადგინეს და გამოსაცემად მოამზადეს: *თ. ენუქიძემ, ვ. სილოგავამ, ნ. შოშიაშვილმა* (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 30), თბ., 1984.
465. *მუსხელიშვილი დ.*, სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 330-331.
466. *მუსხელიშვილი დ.*, ფრთხილად მოვეპყრათ „ქართლის ცხოვრებას“!, *მნათობი*, 3-4, 1998, გვ. 188-196.
467. *მუსხელიშვილი დ.*, „ქართლის ცხოვრების“ უძველესი ნაწილის შედგენილობა და ჯუანშერის თარიღი, *კრ. საქართველო ვახტანგ გორგასლის ეპოქაში*, თბ., 1998, გვ. 72-89.
468. *მუსხელიშვილი დ.*, „ქართლის ცხოვრების“ შედგენილობისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 183-184.
469. *მჭედლიძე გ.*, ქართლის ცხოვრების მოჭირნახულე, თბ., 1975, 102 გვ.
470. *ნათაძე გ.*, შავშეთ-კლარჯეთის ეკონომიური მდგომარეობა და კლასობრივი ურთიერთობა მე-9-10 საუკ. გ. მერჩულის ცნობების და სუმბატის ქრონიკის მიხედვით, *მნათობი*, 1929, 2-3, გვ. 202-232; 4, გვ. 141-158.
471. *ნათაძე ნ.*, ერთი დაუსაბუთებელი შეხედულების გამო, *მნათობი*, 2, 1966, გვ. 186-190.
472. *ნათაძე ნ.*, „ისტორიათა და აზმათა“ ავტორის საკითხისათვის, *მაცნე*, 3, 1969, გვ. 242-251.
473. *ნაკუდაშვილი ნ.*, დროის პოეტიკისათვის „ქართლის ცხოვრებაში“, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 4, 1986, გვ. 19-31 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
474. *ნაკუდაშვილი ნ.*, ქრისტიანული წარმოდგენა ისტორიული პროცესის ტელეოლოგიურობაზე და „ქართლის ცხოვრება“, *თეზისები*, გვ. 34-35.
475. *ნადირაძე ქ.*, თელო ჟორდანია, *თსუ შრომები*, 338, თბ., 2001, გვ. 205-225 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
476. *ნადირაძე ქ.*, თელო ჟორდანია – „ქართლის ცხოვრების“ შესახებ, *იხ. მისი*, წგნ.: თელო ჟორდანია – საქართველოს ისტორიის მკვლევარი (ისტორიოგრაფიული ნარკვევი), თბ., 2004, გვ. 68-105.
477. *ნაცვლიშვილი ი.*, „ასწლოვანი მატიანის“ ჩინებული გამოცემა, *კრ. მწიგნობარი 95-96*, თბ., 1996, გვ. 194-198.

ბიბლიოგრაფია

478. ნაცვლიშვილი ი., ბიბლია – ჟამთააღმწერლის ისტორიოგრაფიული აზროვნების საფუძველი, კრ. მწიგნობარი – 97, თბ., 1997, გვ. 105-113.
479. ნიკოლაძე ე., ქართლის ცხოვრება, [XIX], ქუთაისის მუზეუმის ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. II, თბ., 1964, გვ. 122.
480. ნიშნიანიძე ო., ჟამთააღმწერლის პილასი–პიროსი, თეზისები, გვ. 36-37.
481. ოდიშელი ჯ., დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის ვინაობის საკითხისათვის, ხელნაწერთა ინსტიტუტის მოამბე, V, 1963, გვ. 211-220 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
482. ოდიშელი ჯ., ქართული წყაროთმცოდნეობითი ლიტერატურის შენაძენი, მაცნე, ისტორიის... სერია, 2, 1976, გვ. 205-208.
483. ოქრომჭედელი ი., საისტორიო და საბიბლიოგრაფიო წერილი, ივერია, 1887, №194, 197, 200.
484. პაპასქირი ზ., ისტორიკოსი სუმბატ დავითის ძე და XI ს. პირველი მესამედის საქართველო-ბიზანტიის ურთიერთობის ზოგიერთი საკითხი, საბჭოთა საქართველოს 60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საზოგადოებრივ მეცნიერებათა დარგში ახალგაზრდა მეცნიერთა III რესპუბლიკური კონფერენციის მასალები, თბ., 1981, გვ. 97-101.
485. პაპასქირი ზ., დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის ზოგიერთი ცნობის სანდოობის საკითხისათვის, საქართველოს ისტორიის წერილობითი წყაროების შესწავლის საკითხები. რესპუბლიკური სამეცნიერო სესიის მასალები, თბილისი-ქუთაისი, 1994.
486. პაპასქირი ზ., ვინ იყო „ერისთავი ჩიხისა“. „მატიანე ქართლისაჲ“-ს ტექსტში ერთი კონიექტურის შეტანის მიზანშეწონილობის შესახებ, ქწ, XI, თბ., 2006, გვ. 64-71 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
487. პაპასქირი ზ., „მატიანე ქართლისას“ ერთი ცნობის გაგების საკითხისათვის, აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები, ტ. I, თბ., 1983, გვ. 136-144.
488. პატარიძე ლ., ქართველთა გაქრისტიანება „ქართლის ცხოვრების“ მიხედვით, კრ. ქრისტიანობა საქართველოში, ისტორიულ-ეთნოლოგიური გამოკვლევები, თბ., 2000, გვ. 8-16.
489. პირუთვნელი მეცნიერება და პირმოთნე მეცნიერი, დროება, 1884, №68, გვ. 1-3.
490. Plebs (ხიზანაშვილი ნ.), მასლაათი გ. წერეთლის „ისტორიულ-ფილოლოგიურის გამოკვლევის“ გამო, ივერია, 1893, №223, გვ. 1-13.
491. ჟორდანია თ., ჩვენს ისტორიის მოყვარულთა საყურადღებოდ, ივერია, 1892, №208, 209.
492. ჟორდანია თ., ქრონიკები, I, ტფ. 1892 (2004), გვ. I-LX.
493. ჟორდანია თ., კრიტიკული გარჩევა „ქართლის ცხოვრების“ მეორე ნაწილისა (ჟამთააღმწერლის თხზულების განხილვა), ქრონიკები, III, თბ., 1967, გვ. 556-594.
494. ჟორდანია ნ., წინასიტყვაობა, წგნ.: შოთა რუსთველი, ვეფხისტყაოსანი, პარიზი, 1930.
495. რატანი პ., ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის, [1966 წლის 29 მარტს ისტორიის ინსტიტუტში წაკითხული მოხსენების შინაარსი], მაცნე, 1, 1969, გვ. 317-321 [შდრ. 413].
496. რატანი პ., საბოლოო სიტყვა [მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], მაცნე, 1, 1969, გვ. 333-335.
497. რუგოშელი (ტოტოჩავა ა.), ქორწინება თუ განქორწინება, ლიტერატურა და ხელოვნება, 14. IX. 1945, №30, გვ. 4.

ბიბლიოგრაფია

498. *სანაძე მ.*, საქართველოს ისტორიის უძველესი პერიოდი „ქართლის ცხოვრებისა“ და „მოქცევაჲ ქართლისაჲს“ მიხედვით, ქწ, IX, თბ., 2000, გვ. 30-47 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
499. *სანაძე მ.*, სახელწოდებების: „მეფეთა ცხოვრების“ და „ქართლის ცხოვრების“ ურთიერთმიმართების საკითხისათვის, *თსუ შრომები*, 328, ისტორია, არქეოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია, თბ., 1999, გვ. 98-109 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
500. *სანაძე მ.*, „ქართლის ცხოვრება“ და საქართველოს ისტორიის უძველესი პერიოდი (ქართლოსიდან მირიანამდე), თბ., 2001, 206 გვ. ინგლისური რეზიუმე (გვ. 179-182), ლიტერატურა – გვ. 183-195 (258 დასახელება – ქართულ, რუსულ, ინგლისურ, გერმანულ, ფრანგულ, სომხურ ენებზე). ერთვის პირთა საძიებელი (გვ. 196-205).
501. *სანაძე მ.*, „ამაზასპის ცხოვრების“ შედგენილობის საკითხისათვის, თსუ საქართველოს ისტორიის კათედრა, სამეცნიერო კონფერენცია, 1-2.V.2002 წ., *მოხსენებათა თეზისები*, თბ., 2002, გვ. 12.
502. *სანაძე მ.*, ქართველთა ეთნოგენეზის საკითხი „ქართლის ცხოვრებისა“ და „მოქცევაჲ ქართლისაჲს“ მიხედვით, *აკადემიკოს სიმონ ჯანაშიას დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია*, მოხსენებების მოკლე შინაარსები, თბილისი, 2000 წლის 16-19 ნოემბერი, თბ., 2000, გვ. 71-72.
503. *სანაძე მ.*, ჯუანშერ ჯუანშერიანი და მისი მოღვაწეობის ხანა, *თსუ შრომები*, 338, 2001, გვ. 122-129 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
504. *სანაძე მ.*, *ბერაძე თ.*, კავკასიის უძველესი პოლიტიკურ-გეოგრაფიული აღწერილობა და მისი შედგენის დრო, *კრ. მესხეთი*, III, თბილისი-ახალციხე, 1999, გვ. 100-113 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
505. *სარჯველაძე ზ.*, დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის თხზულების ერთი ადგილის იდენტიფიკაციისათვის, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1976, გვ. 151-152.
506. *სარჯველაძე ზ.*, ლეონტი მროველი – მომგებელი XI საუკუნის ხელნაწერისა, *ლიტერატურული საქართველო*, 25. I. 1985, გვ. 6.
507. *სარჯველაძე ზ.*, მროველი თუ მრუველი (ო და უ ნიშანთა ურთიერთმონაცვლეობისათვის ქართულ წერილობით ძეგლებში), *მრავალთავი*, ფილოლოგიურ-ისტორიული ძიებანი, II, თბ., 1973, გვ. 5-10 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
508. *სარჯველაძე ზ.*, შესავალი, წგნ-ში: „ქართლის ცხოვრების“ სიმფონია-ლექსიკონი, I, *ლეონტი მროველი*, „ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“, „არჩილის წამება“. შემდგენლები: *მანანა კვაჭაძე*, *ნინო ნატრაძე*, *ზურაბ სარჯველაძე*, *მაია ჩხენკელი*, *თამარ ხაყოშია*, თბ., 1986, გვ. 5-28.
509. *სარჯველაძე ზ.*, შესავალი, წგნ-ში: „ქართლის ცხოვრების“ სიმფონია-ლექსიკონი, II, *ჯუანშერი*, „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“. შემდგენლები: *ალექსანდრე სარჯველაძე*, *ზურაბ სარჯველაძე*, *თამარ ხაყოშია*, თბ., 1986, გვ. 5-13.
510. საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ძველ ხელნაწერთა საცავების გზამკვლევი, თბ., 1951, 348 გვ.
511. *სვანიძე ა.*, აღმოსავლეთის ისტორია. სპარსეთი, თფ., 1922, 156 გვ.
512. *სილაგაძე ბ.*, საქართველოში მონღოლთა გამგებლობის წესის (დუმნების) შემოღების შესახებ „ასწლოვანი მატიანის“ ცნობათა სანდოობის საკითხისათვის, *თეზისები*, გვ. 36-37.
513. *სილოგავა ვ.*, დავით აღმაშენებლის შიომღვიმისადმი ანდერძში დამოწმებული ძველი ქართული საბუთები და ანდერძის დამოწმება ძველ ქართულ საბუთებში, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1989, გვ. 77-78; იგივე, *მისი*, წგნ.: ანდერძი დავით აღმაშენებლისა შიომღვიმისადმი, თბ., 2003, გვ. 88-89.

ბიბლიოგრაფია

514. *სილოგავა ვ.*, „ქართლის ცხოვრება“, ახალციხე, 1992, 16 გვ.
515. *სიხარულიძე ა.*, დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის თხზულების შედგენილობა, თსუ სტუდენტთა XII სამეცნ. კონფერენცია, 30.III – 4. IV. 1950, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები, გვ. 84.
516. *სიხარულიძე ფრ.*, რუსეთ-საქართველოს კულტურული ურთიერთობის ისტორიიდან (XVIII ს. დამდეგი), კრ. *მეგობრობა*, IV, თბ., 1983, 46-75 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
517. სტეფანოს ორბელიანის „ცხოვრება ორბელიანთა“-ს ძველი ქართული თარგმანები, ქართულ-სომხური ტექსტები გამოსაცემად მოამზადა, შესავალი და საძიებლები დაურთო *ე. ცაგარეიშვილმა* (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 4; საქართველოს ისტორიის უცხოური წყაროები, IV), თბ., 1978.
518. *სტეფნაძე ჯ.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანის“ ერთი ადგილის განმარტებისათვის, ქწ, III, თბ., 1971, გვ. 148-151 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
519. *სტეფნაძე ჯ.*, სწავლულ კაცთა კომისია, ქსე, 9, თბ., 1985, გვ. 626-627.
520. *სურგულაძე ა.*, სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 324.
521. *ტაბატაძე კ.*, „ახალი ქართლის ცხოვრების“ ზოგი ცნობის წარმოშობისა და სანდოობის შესახებ, ქწ, III, თბ., 1971, გვ. 206-225 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
522. *ტაბატაძე კ.*, „ასწლოვანი მატიანის“ ავტორის იდეური მიმართულების საკითხისათვის, *თეზისები*, გვ. 40-42.
523. *ტაბატაძე კ.*, ქრისტიანული რელიგიის როლი „ასწლოვანი მატიანის“ ავტორის იდეურ მიმართულებაში, *საქართველოს ისტორიის წერილობითი წყაროების შესწავლის საკითხები*, რესპუბლიკური სამეცნიერო სესია, მოხსენებათა თეზისები, 13-15 ივნისი, ქ. ახალციხე, მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1989, გვ. 18-19.
524. *ტუხაშვილი ლ.*, გვიანდელი რედაქციის კვალი თამარის ისტორიკოსთა თხზულებებში, *თეზისები*, გვ. 43-44.
525. *ქადაგიძე მ.*, აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის ხელნაწერი მემკვიდრეობიდან (ივ. ჯავახიშვილის დაბადების 110 წლისთავი), *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 2, 1986, გვ. 168-178.
526. *ქადაგიძე მ.*, დიდი ოქტომბრის 70 წლისთავისადმი მიძღვნილი რესპუბლიკური წყაროთმცოდნეობითი სამეცნიერო სესია, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 192-194.
527. *ქადაგიძე მ.*, თამარის მეორე ისტორიკოსის თხზულების სახელწოდებისათვის, *განთიადი*, 2, 1986, გვ. 167-172.
528. *ქადაგიძე მ.*, თამარ მეფის დროინდელი მატიანე, წგნ.: თამარ მეფის დროინდელი მატიანე („ცხოვრება მეფეთ მეფისა თამარისი“), ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა და საძიებლები დაურთო *მარინე ქადაგიძემ*, თბ., 2001, გვ. 5-154; რეზიუმე რუსულ ენაზე – გვ. 207-221; საძიებლები – საკუთარ და გეოგრაფიულ სახელთა (გვ. 222-227).
529. *ქადაგიძე მ.*, „ცხოვრება მეფეთ მეფისა თამარისი“ და მისი ტექსტის აღდგენის მეთოდი, ქწ, VII, 1987, გვ. 39-46 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
530. *ქადაგიძე მ.*, „ცხოვრება მეფეთ მეფისა თამარისი“ ქართული მხატვრული აზროვნების ფორმირების კონტექსტში, ქწ, VIII, თბ., 1993, გვ. 132-138 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
531. *ქადაგიძე მ.*, საქართველოს ისტორიის წერილობითი წყაროების შესწავლის საკითხისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 1, 1985, გვ. 185-188.

ბიბლიოგრაფია

532. *ქადაგიძე მ.*, „ქართლის ცხოვრების“ ნუსხათა მხატვრული ანალიზი, ქწ, X, ეძღვნება აკადემიკოს დავით მუსხელიშვილს, თბ., 2004, გვ. 140-145 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
533. *ქადაგიძე მ.*, „ქართლის ცხოვრების“ ჭალაშვილისეული ხელნაწერის ზოგიერთი თავისებურება, *თეზისები*, გვ. 45-46.
534. *ქადაგიძე მ.*, ქრონოლოგიის საკითხები თამარის მეორე ისტორიკოსის თხზულებაში, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1985, გვ. 138-143 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
535. *[ქავთარია მ.]*, ქართლის ცხოვრება. XVIII, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, A კოლექცია, ტომი I:2, თბ., 1976, გვ. 145-148.
536. *[ქავთარია მ.]*, კრებული. XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. III, თბ., 1963, გვ. 269.
537. „ქართლის ცხოვრების“ სიმფონია-ლექსიკონი, I, ლეონტი მროველი, „ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“, „არჩილის წამება“. შემდგენლები: მანანა კვაჭაძე, ნინო ნატრაძე, ზურაბ სარჯველაძე, მათა ჩხენკელი, თამარ ხაუომია, თბ., 1986, 340 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
538. „ქართლის ცხოვრების“ სიმფონია-ლექსიკონი, II, ჯუანშერი, „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“. შემდგენლები: ალექსანდრე სარჯველაძე, ზურაბ სარჯველაძე, თამარ ხაუომია, თბ., 1986, 340 გვ. (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
539. *ქასრაშვილი დ.*, ჯუანშერის ერთი ცნობის შესახებ, *თსუ შრომები*, ტ. 227, თბ., 1982, გვ. 101-110.
540. *[ქაჯაია ლ.]*, ქართლის ცხოვრება, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. VII, თბ., 1973, გვ. 234-235.
541. *[ქაჯაია ლ.]*, ქართლის ცხოვრება (ვახტანგისეული), 1833-1834, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. VII, თბ., 1973, გვ. 238-239.
542. *[ქაჯაია ლ.]*, ქართლის ცხოვრება (ვახტანგისეული), 1822, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. VII, თბ., 1973, გვ. 240-241.
543. *ქორიძე თ.*, დიმიტრი ბაქრაძე, *თსუ შრომები*, 338, თბ., 2001, გვ. 226-237 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
544. *[ქუთათელაძე ლ.]*, ქართლის ცხოვრება (მარიამისეული). 1633-1646, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. I, თბ., 1959, გვ. 41-45.
545. *ქუთათელაძე ლ.*, ქართლის ცხოვრება („ფალავანდიშვილისეული“). 1761, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. II, თბ., 1951, გვ. 364-365.
546. *[ქუთათელაძე ლ.]*, ქართლის ცხოვრება (ბარათაშვილისეული). 1760-1761, *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. I, თბ., 1959, გვ. 33-36.
547. *[ქუთათელაძე ლ.]*, კრებული, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. VI, თბ., 1967, გვ. 285-287.
548. *ქუთათელაძე ლ.*, კრებული, 1814 წ., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, A კოლექცია, ტ. V, თბ., 1955, გვ. 103-112.
549. *ქუთათელაძე ლ.*, წმ. ნინოს ცხოვრება, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. II, თბ., 1951, გვ. 350.
550. *ქუთათელაძე ლ.*, ქართლის ცხოვრების შემოკლებული რედაქცია, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. II, თბ., 1951, გვ. 124.

ბიბლიოგრაფია

551. *ქუთათელაძე ლ.*, კრებული, XIV-XV, XVI ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. II, თბ., 1951, გვ. 52-54.
552. *ქუთათელაძე ლ.*, კრებული, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. II, თბ., 1951, გვ. 213-214.
553. *ქუთათელაძე ლ.*, *კასრაძე ნ.*, კრებული, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, H კოლექცია, ტ. I, თბ., 1946, გვ. 73-74.
554. [*ქუთათელაძე ლ.*, *კასრაძე ნ.*, ცნობა ქართლის ცხოვრების A-131 ხელნაწერის შესახებ], *გზამკვლევი*, გვ. 135.
555. *ქუთათელაძე ქ.*, სამშვილდის საერისთაო ქვეყანა „ქართლის ცხოვრების“ მონაცემების მიხედვით, *აკადემიკოს სიმონ ჯანაშიას დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია*, მოხსენებების მოკლე შინაარსები, თბილისი, 2000 წლის 16-19 ნოემბერი, თბ., 2000, გვ. 53-58.
556. *ქურციკიძე ც.*, „განძთა ქვაბის“ ძველი ქართული ვერსია, იხ. წგნ.: განძთა ქვაბი, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო ციალა ქურციკიძემ, თბ., 2007, გვ. 5-41.
557. *ქურციკიძე ც.*, კვლავ „ქართლის ცხოვრების“ ხელნაწერების აპოკრიფულ თხზულებათა შესახებ, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1, 1990, გვ. 49-64.
558. *ქურციკიძე ც.*, „ქართლის ცხოვრების“ მარიაამისეული ხელნაწერის შესახებ, *მაცნე*, ენისა და ლიტერატურის სერია, 3-4, 1993, გვ. 109-122.
559. *ყაუხჩიშვილი თ.*, ანტიკური სამყარო რუსთაველის ეპოქის ისტორიოგრაფიაში, I. დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1973, გვ. 117-126.
560. *ყაუხჩიშვილი თ.*, ანტიკური სამყარო რუსთაველის ეპოქის ისტორიოგრაფიაში. თამარის ისტორიკოსები, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1974.
561. *ყაუხჩიშვილი თ.*, ანტიკური სამყარო ქართულ ისტორიოგრაფიაში. ჟამთააღმწერელი, *ივანე ჯავახიშვილის დაბადების 100 წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო კრებული*, თბ., 1996, გვ. 293-299.
562. *ყაუხჩიშვილი ს.*, არტემი მთაფოლო, *ჩვენი მეცნიერება*, 1925, №3-4, გვ. 85-86.
563. *ყაუხჩიშვილი ს.*, ახალი მასალები „ქართლის ცხოვრების“ ნუსხათა შესწავლისათვის, *ალ. წულუკიძის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის შრომები*, VIII, ქუთაისი, 1948, გვ. 1-8.
563. *ყაუხჩიშვილი ს.*, „ისტორიანი და აზმანი შარავანდელთანი“ და იოანე პეტრიწი, *სმამ*, ტ. III, №1, 1942, გვ. 89-96 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
565. [*ყაუხჩიშვილი ს.*], ლექსიკონი, წგნ.: ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით *ს. ყაუხჩიშვილის* მიერ, ტ. I, თბ., 1955, გვ. 432-461.
566. [*ყაუხჩიშვილი ს.*], ლექსიკონი, წგნ.: ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით *ს. ყაუხჩიშვილის* მიერ, ტ. II, თბ., 1959, გვ. 543-629.
567. *ყაუხჩიშვილი ს.*, ფირესტე//ორესტე, *ლიტერატურული ძიებანი*, II, თბ., 1944 (1945), გვ. 159-165.
568. *ყაუხჩიშვილი ს.*, სიტყვა [პ. რატიანის მოხსენების განხილვაზე – „ლეონტი მროველის ისტორიული კონცეფციის საკითხისათვის“], *მაცნე*, 1, 1969, გვ. 321-322.

ბიბლიოგრაფია

569. *ყაუხჩიშვილი ს.*, ქართლის ცხოვრება და მისი ანასეული ხელნაწერი, წგნ-ში: ქართლის ცხოვრება, ანა დედოფლისეული ნუსხა, დასაბუჟდად მოამზადა ფილოლოგიის განყოფილებამ *სიმონ ყაუხჩიშვილის* რედაქციით, თბ., 1942, გვ. XVII-LXXXIII.
570. *ყაუხჩიშვილი ს.*, „ქართლის ცხოვრება“ და მსოფლიო ისტორია, ალ. წულუკიძის სახელობის ქუთაისის სახელმწიფო პედაგოგიური ინსტიტუტის შრომები, ქუთაისი, 1947, VII, გვ. 1-7 (რეზიუმე რუსულ ენაზე); [იგივე, II, გვ. 010-014].
571. *ყაუხჩიშვილი ს.*, ქართლის ცხოვრების მოცულობა და შედგენილობა, წგნ-ში: ქართლის ცხოვრება, ტექსტი დადგენილი ყველა ძირითადი ხელნაწერის მიხედვით *ს. ყაუხჩიშვილის* მიერ, ტომი I, თბ., 1955, გვ. 07-054.
572. *ყაუხჩიშვილი ს.*, ქართლის ცხოვრების მეორე ტომის შემადგენლობა, წგნ.: ქართლის ცხოვრება, ტ. II, თბ., 1959, გვ. 07-078.
573. *ყაუხჩიშვილი ს.*, ღია წერილი „მნათობის“ რედაქციას, *მნათობი*, 10, 1962, გვ. 190-191.
574. *ყ(იფში)ძე გრ.*, შენიშვნები ისტორიასა და არხეოლოგიაზე, რ. დამსაშვილის „შემოკლებული ისტორია“ და მღ. იოანე გვარამაძის „ქართლის ცხოვრება“, *ივერია*, № III, 1883, გვ. 86-102.
575. *ყორანაშვილი გ.*, საისტორიო ცოდნის განვითარება ძველ საქართველოში, *მისი*, წგნ.: საქართველოს ისტორიის საკითხები, ნაწ. I, თბ., 1994, გვ. 217-238.
576. *ყორანაშვილი გ.*, მეცნიერი და მოღვაწე, გაზ. *ლიტერატურული საქართველო*, 25. IX. 1987, №39(2611), გვ. 16.
577. *ყორანაშვილი გ.*, „მოქცევაი ქართლისაი“-სა და „მეფეთა ცხოვრების“ ერთი ადგილის გაგებისათვის, *მისი*, წგნ.: საქართველოს ისტორიის საკითხები, ნაწ. I, თბ., 1994, გვ. 204-216.
578. *შანიძე ა.*, „ისტორიათა და აზმათა“ დასაწყისი სტრიქონები, *თსუ შრომები*, ტ. 114, თბ., 1965, გვ. 23-28.
579. *შანიძე ა.*, ბასილი ეზოსმოდვრის ისტორიული თხზულების ერთი შერყვნილი ადგილის გამართვისათვის, *თსუ შრომები*, ტ. 99, აღმოსავლეთმცოდნეობის სერია, 3, თბ., 1962, გვ. 247-250 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
580. *შანიძე მ.*, დავითის ისტორიკოსის თხზულების ტექსტი, კრ. *დავით აღმაშენებელი*. სტატიების კრებული, თბ., 1990, გვ. 91-102 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
581. *შანიძე მ.*, დავითის ისტორიკოსის თხზულების ტექსტი და მისი შესწავლის საკითხები, წგნ-ში: ცხოვრებად მეფეთ-მეფისა დავითისი, ტექსტი გამოსაცემად მოამზადა, გამოკვლევა, ლექსიკონი და საძიებლები დაურთო *მზექალა შანიძემ* (საქართველოს ისტორიის წყაროები, 62; ქართული საისტორიო მწერლობის ძეგლები, IX), თბ., 1992, გვ. 11-154.
582. *შანიძე მ.*, დავითის ისტორიკოსის თხზულების ტექსტოლოგიური შესწავლის ზოგი საკითხი, კრ. *პირველი საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1988, გვ. 230-255 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
583. *შანიძე მ.*, ერთი იურიდიული ფორმულა დავითის ისტორიკოსის თხზულებაში, *კრებული* (თსუ ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები, ტ. 30), თბ., 2001, გვ. 13-16.
584. [შანიძე მ.], *კრებული*, XIX ს., *ხელნაწერთა აღწერილობა*, S კოლექცია, ტ. III, თბ., 1963, გვ. 2-4.
585. *შანიძე მ.*, ლიტერატურული პარალელები დავითის ისტორიკოსის თხზულებაში, *თეზისები*, გვ. 47.
586. *შანიძე მ.*, მასლათა თუ მისეულითა? (ერთი გაუგებარი სიტყვა დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის თხზულებაში), *კრებული* (თსუ ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები, 25), თბ., 1984, გვ. 44-48.

ბიბლიოგრაფია

587. შანიძე მზ., ორი „ამირას“ სახელი დავით აღმაშენებლის ცხოვრებაში, სმამ, ტ. 94, №2, 1979, გვ. 505-508 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
588. შანიძე მ., რამდენიმე შენიშვნა დავითის ისტორიკოსის თხზულების გამო, თსუ ძველი ქართული ენის კათედრის შრომები, 27, თბ., 1988, გვ. 6-13.
589. შანიძე მ., ტექსტოლოგიური პრობლემების ზოგიერთი ასპექტი „ქართლის ცხოვრებაში“, ხელნაწერთა ინსტიტუტის XXV სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ინსტიტუტის დაარსების 30 წლისთავისადმი, 23-25.XI. 1988, მუშაობის გეგმა და მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1988, გვ. 10.
590. შორშიძე მ., ლეონტი მროველი და ბიბლიური ისტორია, ახალგაზრდა ისტორიკოსთა შრომების კრებული, მიძღვნილი ნოდარ (ნუკრი) შოშიაშვილის ხსოვნისადმი, თბ., 2002, გვ. 129-153.
591. შარაშიძე ქ., საერო კედლის მხატვრობა XII საუკუნის საქართველოში, მაცნე, 5, 1966, გვ. 163-171.
592. შარაშიძე ქ., ქართლის ცხოვრება (ნაწყვ.) [მე-17-18 ს.], ხელნაწერთა აღწერილობა, II კოლექცია, ტ. III, თბ., 1948, გვ. 61.
593. [შარაშიძე ქ.], ქართლის ცხოვრება, 1876, ხელნაწერთა აღწერილობა, Q კოლექცია, ტ. I, თბ., 1957, გვ. 384-385.
594. [შარაშიძე ქ., ცნობები მარიამ დედოფლისეული ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 45, №3.
595. [შარაშიძე ქ., ცნობები ჩუბინაშვილისეული ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 46, №4.
596. [შარაშიძე ქ., ცნობები რუმბანცევისეული ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის ფრაგმენტის შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 47, №5.
597. [შარაშიძე ქ., ცნობები ჯანაშვილისეული ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 47, №6.
598. [შარაშიძე ქ., ცნობები ბარათაშვილისეული ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 47, №7.
599. [შარაშიძე ქ., ცნობები დადიანისეული ქართლის ცხოვრების ხელნაწერის შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 47, №8.
600. [შარაშიძე ქ., ცნობები ქართლის ცხოვრების რიაზანული I და II ხელნაწერების შესახებ], გზამკვლევი, გვ. 47-48, №9.
601. შარაძე გ., მისაკო წერეთელი, ლიტერატურული საქართველო, №39 (2611), 25.IX, 1987.
602. შარაძე გ., ფარსადან გორგიჯანიძის „საქართველოს ისტორიის“ ერთი ადგილის მნიშვნელობის შესახებ ჟამთააღმწერლის ცნობის დასაზუსტებლად, მაცნე, 5, 1965, გვ. 229-232.
603. შილაკაძე მ., დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსის თხზულების ერთი ადგილის გაგებისათვის, ანალები, საქ. მეცნ. აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის ჟურნალი, 2, 1999, გვ. 23-25 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
604. შინაური ქრონიკა, დროება, 1884, №66, გვ. 1.
605. შოშიაშვილი ნ., „ანასეული ქართლის ცხოვრების“ პირის გადაწერის თარიღი, მრავალთავი, ფილოლოგიურ-ისტორიული ძიებანი, V, თბ., 1975, გვ. 45-55 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
606. შოშიაშვილი ნ., „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემის ძირითადი პრინციპები, ანაჰვი, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 338-339.

ბიბლიოგრაფია

607. შუბითიძე ლ., მარი ბროსე – ცხოვრებისა და მოღვაწეობის ეპიზოდები, სშ, III, თბ., 2002, გვ. 3-12 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
608. ჩუბინაშვილი დ., ცნობანი ქართულს ენაზე დაწერილ ისტორიულს თხზულებათა შესახებ. წინასიტყვაობა „ქართლის ცხოვრების“ მეორე ტომისა, თარგმანი მოსე ჯანაშვილისა, ივერია, 1885, №11, გვ. 88-106 [იხ. რუსული – 793 და ფრანგული – 829 გამოცემები].
609. ჩხარტიშვილი მ., „არაკი რინდთა მეფისა“, ქწ, VIII, თბ., 1993, გვ. 55-67 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
610. ჩხარტიშვილი მ., ფარნავაზი, მისი, წგნ.: ისტორიული პორტრეტები, თბ., 1992, გვ. 5-10.
611. ჩხარტიშვილი მ., მიქაელი და სამოელი, მისი, წგნ.: ისტორიული პორტრეტები, თბ., 1992, გვ. 59-68.
612. ჩხარტიშვილი მ., მეტაფრასი „წმ. ნინოს ცხოვრების“ „ქართლის ცხოვრებისეული“ რედაქციის შესახებ, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1980, გვ. 114-121 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
613. ჩხარტიშვილი მ., წყაროთმცოდნეობითი ლიტერატურის საჯარო განხილვა, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1981, გვ. 193-195.
614. ჩხარტიშვილი მ., წყაროების მითითების წესი ლეონტი მროველის თხზულებებში, მაცნე, ისტორიის... სერია, 2, 1982, გვ. 83-91 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
615. ჩხარტიშვილი მ., წყაროთმცოდნეთა რესპუბლიკური სესია გორში, მაცნე, ისტორიის... სერია, 3, 1981, გვ. 194-197.
616. ჩხეიძე თ., „ქართლის ცხოვრება“ და ირანის ძველი ისტორიის ზოგიერთი საკითხი, თეზისები, გვ. 48.
617. ჩხენკელი თ., „მეფეთა ცხოვრება“ და თვლის შვიდობითი სისტემა, ლიტერატურა და ხელოვნება, 2, 1990, გვ. 22-49.
618. ჩხენკელი თ., ქართული ანბანი და „მეფეთა ცხოვრება“, ცისკარი, 8, 1985, გვ. 136-158.
619. ცქიტიშვილი გ., „ისტორიანი და აზმანის“ ერთი ადგილის წაკითხვისათვის, კრ. საქართველო რუსთაველის ხანაში, თბ., 1966, გვ. 222-227.
620. ცხადაძე ქ., „ახალი ქართლის ცხოვრების“ ერთი ჩანართის წყარო, მაცნე, ენისა და ლიტერატურის სერია, 1, 1986, გვ. 84-97 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
621. ძველის-ძველი დაბადება და ახალი ვარიანტი „ქართლის ცხოვრებისა“, ცნობის ფურცელი, 1899, №912, გვ. 1-2.
622. წერეთელი გ., მეფე გიორგი ლაშა, კვალი, №27, 1893, გვ. 5-8.
623. წერეთელი გ., ისტორიულ-ფილოლოგიური გამოკვლევა, კვალი, 1893, №38, გვ. 10-11; №39, გვ. 9-11; №40, გვ. 8-11.
624. წერეთელი მ., „ისტორიანი და აზმანი შარავანდედთანი“, ბედი ქართლისა, 6, 1949, გვ. 10-15; 7, 1950, გვ. 7-8; 8, 1950, გვ. 13-17; 9, 1951, გვ. 12-16.
625. წერეთელი მ., შენიშვნები, ბედი ქართლისა, №39-40, 1962, გვ. 37-45.
626. ჭავჭავაძე ი., სომეხთა მეცნიერნი და ქვათა ღალადი, ივერია, 1899, №64, 67-76; იგივე, ცალკე წიგნად, ტფ., 1899; მისი, თხზულებათა სრული კრებული ათ ტომად, პ. ინგოროყვას რედაქტორობით, თბ., 1957, გვ. 95-104 (სათაურის მოკვეცილი პირველი ნახევრით); ცალკე წიგნად, თბ., 1994, 60 გვ.
627. ჭავჭავაძე ი., ძველი საქართველოს ეკონომიური წყობის შესახებ, დროება, 1880; იგივე, მისი, თხზ. II, თბ., 1942; თხზ. ტ. IV, 1955, გვ. 175.

ბიბლიოგრაფია

628. [ჭანკიევი ც.], ქართლის ცხოვრება (ჯანაშვილისეული). XVIII ს., ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია, ტ. VI, თბ., 1969, გვ. 77.
629. [ჭანკიევი ც.], საქართველოს ისტორია. XIX ს. ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია, ტ. VI, თბ., 1969, გვ. 80-82.
630. ჭელიძე ლ., ადრეული ხანის ქართული საისტორიო მწერლობის განვითარების ეტაპები, ქრისტიანული არქეოლოგიის VI კონფერენცია, მოხსენებათა შინაარსები, თბ., 2002, გვ. 53-56.
631. ჭელიძე ვ., ლეონტი მროველის „მეფეთა ცხოვრება“ და უცხოური საისტორიო გადმოცემები, ლიტერატურული ძიებანი, XX, თბ., 1999, გვ. 153-163 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
632. ჭიკაძე ი., თამარის ცხოვრების წიგნი და არჩილის „გაბაასება თეიმურაზისა და რუსთველისა“, კრ. მწიგნობარი – 82, თბ., 1983, გვ. 157-167.
633. ჭიკაძე ი., არჩილის „გაბაასება თეიმურაზისა და რუსთველისა“ და ბერი ეგნატაშვილის „ახალი ქართლის ცხოვრება“, კრ. მწიგნობარი – 83, თბ., 1984, გვ. 259-271.
634. [ჭიჭინაძე ზ.], ნარევი, „თეატრი“, 1886, №46, გვ. 543.
635. ჭიჭინაძე ზ., წერილი რედაქტორთან, დროება, 1880, №230, გვ. 2-3.
636. ჭუმბურიძე ზ., „ქართლის ცხოვრების“ ფურცლები, მისი წგნ.: ქართული ხელნაწერების კვალდაკვალ, მესამე შევსებული გამოცემა, თბ., 2000, გვ. 244-263 (I გამოცემა, თბ., 1975; II გამოცემა, თბ., 1983).
637. ჭუმბურიძე ზ., მოამაგენი, მისი, წგნ.: ქართული ხელნაწერების კვალდაკვალ, მესამე შევსებული გამოცემა, თბ., 2000, გვ. 334-381 (I გამოცემა, თბ., 1975; II გამოცემა, თბ., 1983).
638. ჭყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომატია საქართველოს ისტორიისათვის, ტფილისი, 1890.
639. ხაზარაძე ნ., ლეონტი მროველი და არიან-ქართლის ლოკალიზაციის საკითხი, კრ. Dedicatio, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, თბ., 2001, გვ. 318-336, 485-486 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე); იგივე, მისი, წგნ.: ძველადმოსავლური და ქართველოლოგიური ძიებანი, თბ., 2001, გვ. 383-404 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
640. ხაზარაძე ნ., სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიული გეოგრაფიისათვის, თსუ ახალციხის ფილიალის შრომების კრებული, II, ახალციხე, 2000, გვ. 33-40 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
641. ხაზარაძე ნ., ჯუანშერის სტერის იდენტიფიკაციისათვის, ქწ, IX, თბ., 2000, გვ. 67-71 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე); იგივე, მისი, წგნ.: ძველადმოსავლური და ქართველოლოგიური ძიებანი, თბ., 2001, გვ. 362-369 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
642. ხაზარაძე ნ., „მუდ“-ის სიმბოლიკისათვის „ქართლის ცხოვრებაში“, ქუთაისური საუბრები, X, საერთაშორისო სიმპოზიუმის მასალები, ეძღვნება ქუთაისის სიონის (ბაგრატიის) ტაძრის 1000 წლისთავს, ქუთაისი, 2003, გვ. 159-162; იგივე იხ. მისი, წგნ.: სამხრეთ კავკასია და ახლო აღმოსავლეთი, თბ., 2003, გვ. 161-165.
643. ხაზარაძე ნ., სანაძე მ., სუმბატ დავითის ძის თხზულების შედგენილობისათვის, კრ. „ვალერიან გაბაშვილი-90“, თბ., 2003, გვ. 521-535 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
644. ხაზარაძე ნ., ხიდაშელი მ., „ქართლის ცხოვრების“ ჩანართი ქართული წარმართული პანთეონის შესახებ, თეზისები, გვ. 49-50; იგივე, წგნ.: ნ. ხაზარაძე, სამხრეთ კავკასია და ახლო აღმოსავლეთი, თბ., 2005, გვ. 265-266.
645. ხანთაძე შ., მარი ბროსე (ისტორიოგრაფიული ნარკვევი), თბ., 1966, 204 გვ.

ბიბლიოგრაფია

646. ხანთაძე შ., ახალი ქართლის ცხოვრება, მისი, წგნ.: ქართული ისტორიოგრაფია XVIII საუკუნეში (მთავარი წარმომადგენლები), თბ., 1985, გვ. 26-56.
647. ხ[ახანაშვილი] ა., კვალი საერო პოეზიისა „ქართლის ცხოვრებაში“, ივერია, 1888, №135, 156, 214, 218, 242 [იგივე შედარებით მოკლედ: ხახანაშვილი ა., ქართული სიტყვიერების ისტორია (უძველესი დროიდან მე-XVIII საუკ. გასულამდე), ტფ., 1904, გვ. 272-276].
648. ხახანაშვილი ა., საისტორიო ნაწერები, მისი, წგნ.: ქართული სიტყვიერების ისტორია (უძველესი დროიდან მე-XVIII საუკ. გასულამდე), ტფ., 1904, გვ. 270-272.
649. ხახანაშვილი ა., „ქართლის ცხოვრება“ ივანე ოქროპირიძისა (საბიბლიოგრაფიო შენიშვნა), ივერია, 1890, №216, გვ. 2.
650. ხახანაშვილი ა., ქ-ნ უორდროპის და ბ-ნ უორდროპის ახალი შრომის შესახებ (Life of St. Nino, by Marjori Wardrop and J.O. Wardrop. Oxford, 1900), ივერია, 1900, №280, გვ. 3.
651. ხოშტარია-ბროსე ედ., ივანე ჯავახიშვილი და „ქართლის ცხოვრება“, ისტორიულ-ფილოლოგიური კრებული, თბ., 1997, გვ. 3-9.
652. ხოშტარია-ბროსე ედ., კვლავ VII საუკუნის ქართული მატიანის შესახებ, მრავალთავი, XIX, თბ., 2001, გვ. 380-384 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
653. ხოშტარია-ბროსე ედ., ლეონტი მროველი და „არჩილის ცხოვრება“, მისი, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 66-81.
654. ხოშტარია-ბროსე ედ., ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, მეცნიერება, თბ., 1996, 108 გვ.
655. ხოშტარია-ბროსე ედ., ლეონტი მროველის წყაროებისა და „ქართლის ცხოვრების“ დასაწყისი ციკლის შედგენილობის საკითხებისათვის, კ. კეკელიძის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის XXV სამეცნიერო სესია, მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1988, გვ. 21-23; იგივე, მრავალთავი, ფილოლოგიური-ისტორიული ძიებანი, XVI, თბ., 1991, გვ. 181-188; იგივე, მისი, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 28-38.
656. ხოშტარია-ბროსე ედ., „მატიანე ქართლისაჲს“ ორი ადგილის გაგებისათვის, ქვ, VIII, თბ., 1993, გვ. 88-90 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
657. ხოშტარია-ბროსე ედ., მეფეთა ქრონოლოგიური რიგი „ქართლის ცხოვრებაში“, თსუ შრომები, 349, ისტორია, არქეოლოგია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოლოგია, თბ., 2003, გვ. 313-320 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე).
658. ხოშტარია-ბროსე ედ., VII საუკუნის ქართული მატიანე და მისი კვალი „მოქცევაჲ ქართლისაჲში“ და „ქართლის ცხოვრებაში“, მისი, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 47-65; იგივე, კრ. მესამე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები, თბ., 1999, გვ. 53-65 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
659. ხოშტარია-ბროსე ედ., „მოქცევაჲსეული“ „ცხოვრებაჲ წმიდისა ნინოჲსი“ „ქართლის ცხოვრებაში“, მისი, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 82-93.
660. ხოშტარია-ბროსე ედ., „ქართლის ცხოვრება“ და მისი ისტორიულ-კულტურული ღირებულება, საქართველოს რესპუბლიკა, №271, 20 ოქტომბერი, 1998, გვ. 6.
661. ხოშტარია-ბროსე ედ., „ქართლის ცხოვრების“ დასაწყისი ციკლის კომპოზიციის შესახებ, მაცნე, ისტორიის... სერია, 4, 1987, გვ. 180-183.
662. ხოშტარია-ბროსე ედ., „ქართლის ცხოვრების“ დასაწყისი ციკლის შესწავლის შედეგები და ტექსტში არსებული მინაწერების ინტერპრეტაციის ცდა (ამოსავალი ღებულებები და არგუმენტები), ქვ,

ბიბლიოგრაფია

- VIII, თბ., 1993, გვ. 81-87 (რეზიუმე რუსულ და ინგლისურ ენებზე); იგივე, *მისი*, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 39-46 (რეზიუმეების გარეშე).
663. *ხოშტარია-ბროსე ედ.*, „ქართლის ცხოვრების“ შესწავლის ზოგიერთი პრინციპული საკითხი, ქწ, X, ებღვნება აკადემიკოს დავით მუსხელიშვილს, თბ., 2004, გვ. 146-152 (რეზიუმე ინგლისურ ენაზე).
664. *ხოშტარია-ბროსე ედ.*, „ქართლის ცხოვრების“ ახალი გამოცემისათვის, *ანამკი*, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, თბ., 2002, გვ. 340-345.
665. *ხოშტარია-ბროსე ედ.*, ქართული საისტორიო წყაროების რუსულ ენაზე თარგმნის შესახებ, *მაცნე* ისტორიის... სერია, 1, 1979, გვ. 150-171 (რეზიუმე რუსულ ენაზე).
666. *ხოშტარია-ბროსე ედ.*, ქართული საისტორიო მწერლობის ჟანრული კუთვნილებისა და თავისებურების საკითხებისათვის, *ლიტერატურა და ხელოვნება*, №1-2, 1992; იგივე, *მისი*, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 13-28.
667. *ხოშტარია-ბროსე ედ.*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობის ჟანრული თავისებურების შესახებ, *თეზისები*, გვ. 52-53.
668. *ჯავახიშვილი ი.*, ანა-დედოფლისეული ქართლის ცხოვრება (ამოღებულია ი. ჯავახიშვილის წიგნიდან: ისტორიის მიზანი, წყაროები და მეთოდები წინათ და ეხლა. წიგნი I: ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა, თბ., 1916, გვ. 256-261), წგნ-ში: ქართლის ცხოვრება, ანა დედოფლის ნუსხა, დასაბეჭდად მოამზადა ფილოლოგიის განყოფილებამ *სიმონ ყაუხჩიშვილის* რედაქციით, თბ., 1942, გვ. XI-XVI.
669. *ჯავახიშვილი ი.*, ახლად აღმოჩენილი ქართლის ცხოვრება და თამარ მეფის მეორე, აქამდე უცნობი ისტორიკოსის თხზულება, *ტუმ*, ტ. III, 1923, გვ. 186-216; იგივე, *ენიკის მოამბე*, XIV, 1944, გვ. 321-332 (ნაწყვეტი, სათაურით: „თამარ მეფის მეორე ისტორიკოსი“); იგივე, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 373-395 (სრული, ტუმ, ტ. III-ში გამოქვეყნებული გამოკვლევა).
670. *ჯავახიშვილი ი.*, დავით აღმაშენებლის ისტორიკოსი, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 210-220.
671. *ჯავახიშვილი ი.*, თამარ მეფის ისტორიკოსი, *იხ. მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 221-241.
672. *ჯავახიშვილი ი.*, ლაშა-გიორგის-დროინდელი უცნობი ქართველი მემატიანე, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 244-245.
673. *ჯავახიშვილი ი.*, ლეონტი მროველი, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 176-188.
674. *ჯავახიშვილი ი.*, მათიანს ქართლისაჲ, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 198-209.
675. *ჯავახიშვილი ი.*, ჟამთააღმწერელი, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 246-262.
676. *ჯავახიშვილი ი.*, სუმბატ ძე დავითისი, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 195-197.
677. *ჯავახიშვილი ი.*, ქართლის ცხოვრება, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 298-315.

ბიბლიოგრაფია

678. ჯავახიშვილი ი., ქართლის ცხოვრების გაგრძელება, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 316-324.
679. ჯავახიშვილი ი., ქართლის ცხოვრების გაგრძელების გადაკეთება, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 348-356.
680. ჯავახიშვილი ი., ქართული საისტორიო ძეგლების ახალი გამოცემის შესახებ, *მრავალთავი*, V, თბ., 1975, გვ. 262-270.
681. ჯავახიშვილი ი., წინასიტყვაობა, წგნ-ში: ახალი ქართლის ცხოვრება, XVIII ს. დამატ., I, ტექსტი, ივ. ჯავახიშვილის წინასიტყვაობითა და რედაქციით, თბ., 1940, გვ. V-XXIV; იგივე, იხ *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 418-428.
682. ჯავახიშვილი ი., წინასიტყვაობა, წგნ-ში: ლაშა-გიორგის-დროინდელი მემატეიანე, გამოსცა ივანე ჯავახიშვილმა, თბ., 1927; იგივე, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 415-417.
683. ჯავახიშვილი ი., ჯუანშერი, *მისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 189-194.
684. ჯანაშვილი მ., აღვადგინე ანუ „სამი ისტორიული ხრონიკისა“ და „წმ. ნინოს ცხოვრების“ გასაგებ-შესასწორებელი სახელმძღვანელო, შედგენილი მოსე ჯანაშვილის მიერ, დამატებით IX-X საუკუნის „სამეცნიერო ქრესტომატიიდან“ ამოღებული „სამკურნალო ტრაქტატისა“ და „სასწავლო წიგნისა“, ტფ., 1891, 136 გვ.
685. ჯანაშვილი მ., ნაშრომი, 1. საისტორიო საბუთების შესწავლის მდგომარეობა ჩვენში და ახლად აღმოჩენილი ახალი „ქართლის ცხოვრება“. 2. ახალი ქართლის ცხოვრება გიორგი ბრწყინვალედან გიორგი XI-მდე. 3. თვითონვე გვიწვევენ. შენიშვნები წერილის გამო „ქართული გრამმატიკა მ. ჯანაშვილისა“, თბილისი, 1907, II+84 გვ.
686. ჯანაშვილი მ., ლაშა ЛУЧЪ-იდან წარმოსდგა თუ აფხაზურ ენიდან შემოვიდა „ქართლის ცხოვრება“-ში?, *ივერია*, №199, 1893, გვ. 1-2.
687. ჯანაშვილი მ., სად და როდის ომობდა შოთა რუსთაველი?, *სახალხო გაზეთი*, №880, 1913, გვ. 3.
688. ჯანაშვილი მ., საისტორიო და საბიბლიოგრაფიო წერილები, შესავალი, *ივერია*, №13, 1887, გვ. 3-4.
689. ჯანაშვილი მ., საქართველოს მოკლე ისტორია, ტფ., 1884, II, 240, II გვ.
690. ჯანაშვილი მ., (*ესომ*), საისტორიო და საბიბლიოგრაფიო წერილები, XIII. რეცენზია დ. ბაქრაძის წიგნზე „Статьи по истории и древностям Грузии, [СПб., 1887]“, *ივერია*, 1888, №69, გვ. 2-3.
691. ჯანაშვილი მ., საქართველოს ერთობა, *საქართველო*, №139, 1917, გვ. 4.
692. [ჯანაშვილი მ.], ჩვენი არხეოლოგები, *ლაშარი*, №34, 1906, გვ. 1.
693. ჯანაშვილი მ., ქართველთა მატეიანე, *მოამბე*, 1903, №2, განყ. II, გვ. 1-23; №3, განყ. II, გვ. 1032; №4, განყ. II, გვ. 57-81; №5, განყ. II, გვ. 19-46; №6, განყ. II, გვ. 1-55; იგივე, ცალკე წიგნად, ტფ., 1903, 165 გვ.
694. ჯანაშვილი ლ., „მოქცევაჲ ქართლისაჲ“ და ჯუანშერის „ცხოვრება ვახტანგ გორგასლისა“, *მისი*, „შუშანიკის წამება“, ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი გამოკვლევა, I, თბ., 1980, გვ. 97-111.
695. ჯანაშვილი ლ., უძველესი ცნობა ქართველთა მოქცევაზე, *მისი*, ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი ნარკვევები, თბ., 1986, გვ. 112-146.

ბიბლიოგრაფია

696. ჯანაშია ნ., შუშანიკის წამების ამბავი ძველ ქართულ საისტორიო მწერლობაში, *თსუ შრომები*, 165, ისტორია, ხელოვნებათმცოდნეობა, ეთნოგრაფია, თბ., 1975, გვ.
697. ჯანაშია ლ., „ცხოვრება ქართველთა მეფეთა“ წყაროებისათვის, კრ. *კავკასიის ხალხთა ისტორიის საკითხები*, თბ., 1966, გვ. 131-143; იგივე, *მისი*, ისტორიულ-წყაროთმცოდნეობითი ნარკვევები, თბ., 1986, გვ. 92-111.
698. ჯაფარიძე ა., (მთავარეპისკოპოსი), „ქართლის ცხოვრების“ არმენოფილური რედაქცია, თბ., 1997, 65 გვ.
699. ჯოღბორდი მ., ლეონტი მროველი და ჯუანშერი მსოფლიო ისტორიის ზოგიერთი საკითხის შესახებ, *გორი*, 2001, 96 გვ.
700. *Абашидзе М. Д.*, Из истории перевода грузинских исторических летописей на русский язык, ИР-1985, Тб., 1988, с. 96.
701. *Абашидзе М.*, Грузинские исторические летописи в русском переводе В. Дондуа, *Вопросы изучения и издания письменных исторических источников по истории Грузии*, Всесоюзная научная сессия, 9-10 октября 1979 г., Кутаиси, Тезисы докладов, Тб., 1979, с. 3-5.
702. *Абашидзе М.*, Грузинская историческая летопись в русском переводе Е. С. Такайшвили, *Бартольдские чтения*, 1987, год восьмой. Тезисы докладов и сообщений, М., 1987, с. 4-5.
703. *Абашидзе М. Д., Жордания О. К.*, Джуаншер Джуаншерияни, Жизнь Вахтанга Горгасала. Перевод, введение, примечания *Г. В. Цулая*, Тб., 1986, 150 с. *Советские архивы*, 6, 1989, М., с. 94-95 (რეცენზია).
704. *Абуладзе И. В.*, К вопросу об историческом произведении Шоты Руставели, *Сборник Руставели*, Тб., 1938, с. 161-169; იგივე, *მისი*, შრომები, ტ. III, თბ., 1982, გვ. 242-250.
705. Абхазия и абхазы средневековых грузинских повествовательных источников. Грузинские тексты на русский язык перевел, предисловием и примечаниями снабдил *Г. А. Амичба*, Тб., 1988.
706. *Аласания Г. Г., Орлов Ю. К.*, Опыт статистической классификации текстов (На материале сочинений «Картлис Цховреба»), *მაცნე*, 2, 1983, გვ. 57-79; იგივე, *წგნ.: გ. ალასანია*, საისტორიო კრებული, თბ., 2007, გვ. 352-386.
707. *Анчабадзе З. В.*, Кипчаки Северного Кавказа по данным грузинских летописей XI-XIV вв., *Материалы научной сессии по проблемам происхождения Балкарского и Кавказского народов*, Нальчик, 1968.
708. *Арахамия Г. М.*, Вопросы источниковедческой критики Хроники Сумбата Давитис-дзе, *Актуальные проблемы* – 85, с. 13.
709. *Бадридзе Ш. А.*, «Картлис Цховреба» о грузино-византийских взаимоотношениях первой трети XI в., ИР-1979, Тб., 1984, с. 47-54.
710. *Бакрадзе Д.*, Об источниках и характере первоначальных преданий «Картлис Цховреба» или грузинских летописей, ИКОИА, т. I, вып. I, Тиф., 1882, с. 27-44
711. *Бакрадзе Д.*, Об источниках Грузинкой истории, КК, 1885, с. 405-416. [იგივე, ქართულ ენაზე – 194].

ბიბლიოგრაფია

712. *Бакрадзе Д. З.*, Вновь найденный вариант древней грузинской хроники, или Картлис цховреба, *ძისი*, წგბ.: Статьи по истории и древностям Грузии. Приложение к LV тому *Записок Импер. Академии наук*, СПб., 1887, с. 11-20.
713. *Бакрадзе Д. З.*, Где и кем положено основание систематическому изучению письменных памятников Грузии, *ძისი*, წგბ.: Статьи по истории и древностям Грузии. Приложение к LV тому *Записок Импер. Академии наук*, СПб., 1887, с. 1-11. (ოგოვე ქართულად 196).
714. *Бакрадзе Д.*, История Грузии на основании новых изысканий. Историческое значение: а) надписей на храмах и иконах Грузии, б) приписок на ее манускриптах, и в) церковных и светских ее хартий, - Программа их исследования. ЗИАН, т. XXII, №2, 1873, с. 1-18. *ოგოვე*, *Кавказская старина*, №7-8, 1873, с. 201-208 [ქართული თარგმანი, - 191].
715. *Барамидзе А. А.*, К уточнению одного сообщения в произведении Леонтия Мровели, ИР-1979, Тб., 1984, с. 55-63.
716. *Баратов С.*, История Грузии, Тетрадь I, Древняя история Грузии, СПб., 1865 [ოგოვე, ქართული გამოცემა, 180).
717. *Бердзнишвили М. М.*, Второй историк царицы Тамар и его сочинение, წგბ.: Жизнь царицы цариц Тамар. Перевод и введение *В. Д. Дондуа*, Исследование и примечания *М. М. Бердзнишвили*, Тб., 1985, с. 10-24.
718. [*Болотов В. В.*], Отзывы ординарного профессора В. В. Болотова о сочинении студента Георгия Гамкрелова «Древнейшая история церкви в Грузии (от IV в. до прибытия сирийских святых)», ХЧ, т. V, часть II, СПб., 1898, с. 253-271.
719. *Буачидзе Г.*, Мари Броссе. Страницы жизни, Тб., 1983, 312 с.
720. *Владимирцов Б. Я.*, Анонимный грузинский историк XIV в. о монгольском языке, ИРАН, VI серия, №17, Пгр., 1917, с. 1487-1501.
721. *Габашвили В. Н.*, Историография Грузии (XI-XVII вв.), წგბ.: Очерки истории исторической науки СССР, т. 1, М., 1955, с. 138-145.
722. *Гаглойти Ю. С.*, Этногенез осетин по данным письменных источников, წგბ.: Происхождение осетинского народа. Материалы научной сессии, посвященной проблеме этногенеза осетин. *Орджоникидзе*, 1967, с. 67-97.
723. *Гиоргидзе М.*, [*Джанашвили М.*] Библиография, *Новое Обозрение*, № 3061, 1892, с. 3.
724. *Григолия К.*, О чем поведала «Картлис Цховреба», Тб., 1973 (Авторизованный перевод *Бориса Гасса*), 104 с.
725. *Джавахишвили И. А.*, Древнегрузинская историческая литература, ЭС, 7-ое издание, Т-ва Бр. Гранат и К., М., 1913, т. XVII, с. 238-246; *ოგოვე*, *ძისი*, თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 429-434.
726. *Джавахишвили И. А.*, Об одном анонимном грузинском историке XIV века, ИРАН, VI серия. №17, Пгр. 1917, с. 1483-1486; *ოგოვე*, *ძისი*, ძველი ქართული საისტორიო მწერლობა (V-XVIII სს.), თხზ., ტ. VIII, თბ., 1977, გვ. 435-438.
727. *Джанашвили М. Г.*, *Известия грузинских летописей и историков о Северном Кавказе и России. Поэма «Алгузиани»*, СМОМПК, вып. 22, Тиф., 1897, отд. I, с. 1-64.

ბიბლიოგრაფია

728. *Джанашвили М. Г.*, «Картлис-Цховреба» - Жизнь Грузии, СМОМПК, вып. 35. Тиф., 1905, отд. первый, с. 113-235.
729. *Дидебулидзе З. Ш.*, Хроника Леонтия Мровели, как источник для изучения некоторых вопросов этногенеза северокавказских народов, ИР-1979, Тб., 1984, с. 85-92.
730. [*Додаев-Магарский С.*], Краткий взгляд на грузинскую литературу, *Тифлисские Ведомости*, №1, I, 1832, с. 18-24; იგივე, *ძისი*, წგნ.: თხზულებანი, თბ., 1961, გვ. 221-226 [ანოტაცია იხ. 290].
731. *Дондуа В. Д.*, Параллели к «Слову о полку Игореве» в истории царицы Тамар, იხ. *ძისი*, საისტორიო ძეგლები, II, თბ., 1973, გვ. 144-150.
732. *Дондуа В. Д.*, Басили, историк царицы Тамары, კრ. *Памятники эпохи Руставели*, Л-д, 1938, с. 33-39; იგივე, *ძისი*, საისტორიო ძეგლები, II, თბ., 1973, გვ. 133-136; Жизнь царицы цариц Тамар. Перевод и введение *В. Д. Дондуа*, Исследование и примечания *М. М. Бердзнишвили*, Тб., 1985, с. 6-9 [83].
733. *Дюбуа де Монперэ Фр.*, Путешествие вокруг Кавказа у черкесов и абхазов, в Колхиде, в Грузии, в Армении и в Крыму, т. I, Перевод с французского *Н. А. Данкевич-Пущиной* (АН СССР – Грузинский филиал, *Труды Института Абхазской культуры им. акад. Н. Я. Марра*, вып. VI), Сухуми, 1937.
734. *Жордания Ф. В.*, Описание рукописей Церковного Музея, II, Тиф., 1902, с. 139.
735. *Еремян С. Т.*, Заметки к тексту «Хроники Сумбата». *Изв. Арм. филиала АН СССР*, №9 (14), 1941, с. 27-30.
736. *Кадагидзе М. А.*, Об эффективности метода реставрации утраченной части «Жизни царицы цариц Тамар», *Актуальные проблемы*- 85, с. 50-51; იგივე, ИР-1985, Тб., 1988, с. 135-140.
737. *Какабадзе С. С.*, Некоторые вопросы изучения древнеармянской версии «Картлис Цховреба», *Кавказ и Византия*, I, Ереван, 1979, с. 73-81.
738. *Какабадзе С. С.*, О грузинских летописцах XI столетия, Тифл., 1912, 36 с.
739. *Какабадзе С. С.*, Установление критического текста начальной части «Картлис Цховреба», ПС, 15(78), М., 1968.
740. *Какабадзе С. С.*, К изучению текста начальной части сборника «Картлис Цховреба», კრ. *История, культура, языки народов Востока*, М., 1970, с. 42-45.
741. *Кекелидзе К. С.*, Идея братства закавказских народов по генеалогической схеме грузинского историка XI века Леонтия Мровели, *ძისი*, ეტიუდები, III, თბ., 1955, გვ. 96-107 [იგივე სხვა სახელწოდებით – 812].
742. *Кекелидзе К. С.*, Введение, წგნ.: История и восхваление венценосцев. Грузинский текст перевел, предисловием и примечаниями снабдил акад. АН Груз. ССР, проф. *К. С. Кекелидзе*, Тб., 1954, с. 5-16; იგივე, *ძისი*, ეტიუდები, ტ. XII, თბ., 1973, გვ. 164-232.
743. *Кикнадзе Р. К.*, Очерки по источниковедению истории Грузии. Парсадан Горгиджанисдзе и «Картлис Цховреба», Тб., 1980, 204 с. (რეცენზია: *Пронштейн А. П., Патраков В. Ф.*, *მკნე*, ისტორიის... სერია, 4, 1983, გვ. 181-183).

ბიბლიოგრაფია

744. *Кипиани Д.*, Несколько мыслей о материалах для Истории Грузии, газ. *Кавказ*, №39, 1854, с. 155-156.
745. *Ковалевская В. Б.*, Скифия, Мидия, Иран во взаимоотношениях с Закавказьем по данным Леонтия Мровели, *მაცნე, ისტორიის... სერია*, 3, 1975, с. 62-73.
746. *Лордкипанидзе М. Д.*, Введение, წგნ-ში: Матиане Картლისა (Перевод, введение и примечания *М. Д. Лордкипанидзе*), Тб., 1976, с. 5-26.
747. *Лордкипанидзе М. Д.*, Сумбат Давитис-дзе и его историческое сочинение, წგნ-ში: *Сумбат Давитис-дзе*, История и повествование о Багратионах, Перевод, введение и примечания *М. Д. Лордкипанидзе* (Источники по истории Грузии, 13; Памятники грузинской исторической литературы, III), Тб., 1979, с. 7-24.
748. *Лордкипанидзе М. Д.*, Картлис Цховреба, СИЭ, т. 7, М., 1965, с. 76.
749. *Лордкипанидзе М. Д.*, «Картлис цховреба» («Житие Картли»), БСЭ, 11, М., 1973, с. 468.
750. *Маркарян С.*, «Варанги» «Матиане Картლისა» в историческом произведении Степаноса Орбеляна, *სსუ შრომები*, 338, თბ., 2001, გვ. 130-148 (რეზიუმე ქართულ და ინგლისურ ენებზე).
751. *Марр Н.*, Из летней поездки в Армению. Заметки и извлечения из армянских рукописей. VII. Об армянском тексте Грузинских летописей, ЗВОИРАО, т. V, 1894, с. 211-241.
752. *Марр Н.*, Об единстве задач армяно-грузинской филологии (Речь, читанная Н. Марром в публичном заседании факультета восточных языков 9 декабря 1901 г., перед защитой докторской диссертации), *Кавказский вестник*, Ежемесячный научно-литературный журнал, №3, Тиф., 1902, с. 15-29.
753. *Марр Н. Я.*, Рецензия на груз. книгу: «Три исторические хроники. Издание Евф. Такайшвили. Тифлис. 1890», ЗВОРАО, т. VI, 1891, с. 358-368.
754. *Марр Н. Я.*, რეცენზია წიგნზე – *Marjory Wardrop and J.O. Wardrop, Life of St. Nino [+ F. C. Conybeare, The Armenian Version of Djouanshêr]*, Oxford, 1900, с. 3-88, ЗВОРАО, т. XIII, 1900, СПб., 1901, с. 0134-0139.
755. *Марсагишвили М. В.*, Опыт текстологической характеристики памятников исторической литературы на основе анализа терминов (На примере «Истории и восхваления венценосцев»), *Актуальные проблемы* – 85, с. 72-73.
756. *Меликсет-Беков Л. М.*, Обзор источников по истории Азербайджана, вып. II, *Источники грузинские*, Баку, 1939, с. 28.
757. *Миллер В.*, Осетинские этюды, Часть третья, Исследования, М., 1881.
758. *Муравьев А. В.*, რეცენზია წიგნზე – *R. W. Thomson, Rewriting Caucasian History...* [833], ХВ, Новая серия, том 1 (7), СПб.-М., 1999, с. 505-507.
759. *Насибов Ю. М.*, О времени написания анонимного сочинения XII в. «Жизнеописание царя царей Давида». *Бартольдовские чтения*, 1984, год седьмой, Тезисы докладов и сообщений, М., 1984, с. 67-68.
760. *Орбели Р. Р.*, ქართლის ცხოვრება – «Жизнь Грузии», *ძიბი*, წგნ.: Грузинские рукописи Института востоковедения АН СССР, вып. I, М.-Л.-д, 1956, с. 15-18, №1.
761. *Орбели Р. Р.*, Фрагмент начальной летописи [ქართლის ცხოვრება, *Жизнь Грузии*], *ძიბი*, წგნ.: Грузинские рукописи Института востоковедения АН СССР, вып. I , М.-Л.-д, 1956, с. 18, №2.

ბიბლიოგრაფია

762. *Орбели Р. Р.*, Копии трех списков [ქართლის ცხოვრება, Жизнь Грузии], *ძისი*, წგნ.: Грузинские рукописи Института востоковедения АН СССР, вып. I , М-Л-д, 1956, с. 18-19, №3.
763. *Орбели Р. Р.*, Фрагмент начальной летописи [ქართლის ცხოვრება, Жизнь Грузии], *ძისი*, წგნ.: Грузинские рукописи Института востоковедения АН СССР, вып. I , М-Л-д, 1956, с. 19-20, №4.
764. *Орбели Р. Р.*, Собрание грузинских рукописей Института востоковедения АН СССР, в книге: *УЗ ИВАН СССР*, т. IX, 1954, с. 30-66.
765. *Пайчадзе Г.*, Древнегрузинская рукопись на русском языке, *Литературная Грузия*, №11, 1978, с. 92-94.
766. *Папаскири З. В.*, «Варанги» грузинской «Летописи Картли» и некоторые вопросы русско-грузинских контактов в XI века, *История СССР*, 3, 1981, с. 164-169.
767. *Папаскири З. В.*, К толкованию одного сообщения «Летописи Картли», *Актуальные проблемы-82*, с. 67-68.
768. *Патканов К. П.*, Ванские надписи и их значения для истории Передней Азии. О древне-Грузинской хронике, *ЖМНП*, декабрь, 1883, ч. 130, с. 199-274.
769. *Сенковский О.*, Некоторые сомнения касательно истории Грузинов, *Библиотека для чтения*, т. XXX, №10, СПб., 1838, с. 151-172.
770. *Степаненко В. П.*, К идентификации личности веста «Матиане Картлиса», *ВВ*, т. 41. М., 1980, с. 163-172.
771. *Такайшвили Е.С.*, Картлис-Цховреба, список Баратова, *ძისი*, წგნ.: Описание рукописей, т. I, Тифл., 1902-1904, с. 202-270.
772. *Такайшвили Е.С.*, Картлис-Цховреба Мингрельской библиотеки, *ძისი*, წგნ.: Описание рукописей, т. I, Тифл., 1902-1904, с. 419-517.
773. *Такайшвили Е.С.*, Картлис-Цховреба, список царицы Марии, *ძისი*, წგნ.: Описание рукописей, т. II, вып. 1-4, Тифл., 1912, с. 27-114, გვ. 47-72 – ჩართულია ქც-ის ბროსესეული ხელნაწერის აღწერილობა.
774. *Такайшвили Е.С.*, [Картлис-Цховреба], список Академии Наук, *ძისი*, წგნ.: Описание рукописей, т. II, вып. 1-4, Тифл., 1912, с. 47-53.
775. *Такайшвили Е.С.*, Картлис-Цховреба, приобретенная М. Джанашвили, *ძისი*, წგნ.: Описание рукописей, т. II, вып. 1-4, Тифл., 1912, с. 114-132.
776. *Тогошвили Г. Д.*, Леонтий Мровели о происхождении осетинского народа, წგნ.: Происхождение осетинского народа, Материалы научной сессии, посвященной проблеме этногенеза осетин, *Орджоникидзе*, 1967, с. 243-246.
777. *Торосян Х. А.*, Вопросы методики перевода «Истории и восхваления венценосцев» на армянский язык, *Актуальные проблемы-82*, с. 88-90.
778. *Хантадзе Ш. А.*, К историографической характеристике «Картлис Цховреба», *ქართული ისტორიოგრაფია*, II, თბ., 1971, გვ. 201-229.
779. *Хаханов А. С.*, Грузинские рукописи Румянцевского Музея, М., 1897, с. 8-13.

ბიბლიოგრაფია

780. Хаханов А., Состав и источники начальной грузинской летописи, ЖМНП, №9, 1892, с. 153-160.
781. Хоштария (Броссе) Э. В., Академик Мари Броссе и первые публикации грузинских письменных источников, *Актуальные проблемы* – 82, с. 91-92.
782. Хоштария-Броссе Э. В., Терминологическая основа источниковедческого изучения начального цикла «Картлис Цховреба», *Актуальные проблемы* – 85, с. 100-101; იგივე, *ИР* – 1985, Тბ., 1988, с. 157-162. იგივე, *ძისი*, წგნ.: ლეონტი მროველი და „ქართლის ცხოვრება“, თბ., 1996, გვ. 99-105 [653].
783. Хоштария-Броссе Э. В., Основные проблемы состава начального цикла «Картлис Цховреба», с. 144-149, *Caucasica*, v. 7, Тბ., 2003, с. 144-149
784. Цагарели А. О., О грамматической литературе грузинского языка, СПб., 1873.
785. Цулая Г. В., Введение, წგნ-ში: Летопись Картли, Перевод, введение и примечания Г. В. Цулая (Источники по истории Грузии, 29; Памятники грузинской исторической литературы, IV), Тბ., 1982, с. 5-44.
786. Цулая Г. В., Два комментария к хронике Леонти Мровели, СЭ, 2, 1971, с. 123-127.
787. Цулая Г. В., Джуаншер Джуаншериани и его исторический труд, წგნ-ში: *Джуаншер Джуаншериани*, Жизнь Вахтанга Горгасала, Перевод, введение и примечания Г. В. Цулая (Источники по истории Грузии, 43; Памятники грузинской исторической литературы, VI), Тბ., 1986, с. 7-54.
788. Цулая Г. В., Предисловие, წგნ-ში: *Мровели Леонти*, Жизнь картлийских царей. Извлечение сведений об абхазах, народах Северного Кавказа и Дагестана. Перевод с древнегрузинского, предисловие и комментарии Г. В. Цулая, М., 1979, с. 3-18.
789. Цулая Г. В., Грузинская книжная легенда о Чингисхане, СЭ, 5, 1973, с. 114-122.
790. Цулая Г. В., Грузинский «Хронограф» XIV в. о народах Кавказа, КЭС, VII, М., 1980, с. 193-208.
791. Цулая Г. В., «Житие св. Нины», как источник по истории народов Кавказа, *მაცნე*, ისტორიის... სერია, 3, 1979, გვ. 97-107.
792. Чавчавадзе И., Армянские ученые и вопиющие камни, Пер. с грузинского Н. И. Алексеев-Месхиев, Тфл., 1902; , მეორე გამოცემა, Баку, 1990 (სათაურში ერთი შეცვლილი სიტყვით – вопиющие).
793. Чубинов Д., Известия об исторических сочинениях о Грузии, на грузинском языке, и о тех, кои вошли в состав II части истории Грузии, იბ. წგნ.: ქართლის ცხოვრება, დასაბამით-გან მეთოცხრამეტე საუკუნემდის. ნაწილი მეორე. ახალი მოთხრობა 1469 წლიდან, ვიდრე 1800 წლამდე. გამოცემული დ. ჩუბინოვისაგან, სანკტ. პეტერბურგი, 1854, გვ. VI-XXXII [ქართული თარგმანი – 608]; ახლავს ფრანგული თარგმანი [829].
794. Чхарტიшвили М. В., Опыт определения структуры исторического источника на основе терминологического анализа (на примере «Истории и восхваления венценосцев»), *ИР* – 1985, Тბ., 1988, с. 128-135.
795. Чхарტიшвили М. В., Приемы ссылки на источники в древнегрузинской исторической литературе (по материалам начальной части «Картлис Цховреба»). *ИР*- 1985, Тბ., 1988, с. 148-156.

ბიბლიოგრაფია

796. *Шавхелишвили А. И.*, Грузино-чечено-ингушские взаимоотношения (С древнейших времен до конца XVIII века), Тб., 1992, 232 გვ.
797. *Шавхелишвили А. И.*, Из истории взаимоотношений между грузинским и чечено-ингушским народами (С древнейших времен до XV века), Грозный, 1963, 128 გვ.
798. *Шанидзе М. А.*, Современные текстологические проблемы изучения «Картлис Цховреба», *Актуальные проблемы* –82, с. 99-101.
799. *Шанидзе М. А.*, Некоторые аспекты изучения поэтики древнегрузинской исторической прозы, ИР-1985, Тб., 1988, с. 56-61.
800. *Шанидзе М. А.*, Некоторые аспекты изучения художественной специфики древнегрузинской исторической прозы, *Актуальные проблемы*-85, с. 102.
801. *Шошиашвили Н. Ф.*, Некоторые вопросы истории создания «Картлис Цховреба», *Актуальные проблемы* – 85, с. 107-108.
802. *Avalischvili Z.*, Notice sur une version géorgienne de la Caverne des Trésors, apocryphe syriaque attribué á saint Ephrem, *Revue de l'Orient Chrétien*, t. VI (XXVI), №3-4, 1927-1928, pp. 381-395.
803. *Alasania G.*, Preislamic Turcs and Georgians, *Caucasica*, v. 7, Тб., 2003, p. 15-29.
804. *Baramidse R.*, Zur Titeldeutung von “Kartlis Zchowreba” (=Das Leben Kartlis), *Caucasica*, v. 7, Тб., 2003, S. 30-34.
805. *Bryer A.*, Preface, წგნ.: The Georgian Chronicle, The Period of Giorgi Lasha, Text edited by S. Qaukhchishvili, Translated by Katharine Vivian, Preface by Anthony Bryer, Amsterdam, 1991, გვ. I-XXII [102, 817].
806. *Brosset M.*, Des sources originales de l’histoire de Géorgie, *Journal de SPb.*, 1847, №249, 250, 265, 269.
807. *Dubois de Montpereux Fr.*, Voyage autour du Caucase chez les Tcherkesses et les Abkhases, en Colchide, en Géorgie, en Arménie et en Crimée, Tome I, Paris, 1839.
808. *Esbroeck M. van*, La vision de Vakhtang Gorgasali et sa signification [ვახტანგ გორგასლის ხილვა და მისი მნიშვნელობა], კრ. *პირველი საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1988, გვ. 221-230 (რეზიუმე ქართულ და რუსულ ენებზე).
809. *Esbroeck V. van*, Vakhtang Gorgasali et L’évêque Mikael de Mtskheta, *მესამე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1999, გვ. 9-23 (რეზიუმე ქართულ ენაზე).
810. *Fähnrich H.*, Gab es eine Georgische Schrift zur Zeit des Farnavas?, კრ. *Dedicatio*, ისტორიულ-ფილოლოგიური ძიებანი, თბ., 2001, გვ. 432-436.
811. *Höldak F.*, Zwei Grundsteine zu einer Grusinischen Staats-und Rechtsgeschichte, Leipzig, 1907.
812. *Kekelidze K.*, Chronique d’Hippolyte et l’historien géorgien Leonti Mroveli, BK, 17-18, Paris, 1964, pp. 88-94 [იგივე, ანოტაცია 741].
813. *Klaproth J.*, Voyage au mont Caucase et en Géorgie, t. I, Paris, 1823.
814. *Kourcikidze C.*, La version géorgienne de la Caverne des trésors, წგნ.: La Caverne des trésors, Version géorgienne, Editée par *Ciala Kourcikidze*, CSCO, Vol. 526, *Scriptes iberici*, t. 23, Lovanii, 1993, გვ. V-XV.
815. *Langlois V.*, Essai de classification de suites monétaires de la Géorgie depuis l’antiquité jusqu’a nos jours, Paris, 1860.

ბიბლიოგრაფია

816. *Larsson V.*, Varangians in Georgia in the 1040^s and the Swedish rune stones, *მეორე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1993, გვ. 24-27, ქართული თარგმანი არიანე ჭანტურასი (გვ. 28-31 – 409), რუსული რეზიუმე (გვ. 32-33).
817. *Lordkipanidze M.*, Introduction, წგნ.: *The Georgian Chronicle, The Period of Girogi Lasha*, Text edited by *S. Qaukhchishvili*, Translated by *Katharine Vivian*, Preface by *Anthony Bryer*, Amsterdam, 1991, გვ. XXV-XLVII [102, 805].
818. *Mahé J.-P.*, Introduction, წგნ-ში: *La Caverne des trésors, Version géorgienne*, Traduite par *Jean-Pierre Mahé*, CSCO, Vol. 527, *Scriptores Ibericu*, t. 24, Lovanii, 1992, pp. V-XL.
819. *Marie-Félicité Brosset*, *Biobibliographie. Esquisse biographico-littéraire et bibliographie systématique des ouvrages*, Tb., 1999, 248 pp. [იხ. 437].
820. *Marr N.*, Avant propos de la second édition, წგნ.: ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდე, გამოცემული ღვაწლითა უ. ბროსე... კელმეორედ დაბეჭდილი აკადემიკოს ნიკო მარის თვალმიდევნით, დასაწყისი ნაწივეტი, პეტროგრადს, 1923 [შდრ. 8].
821. *Rapp S. H., Jr.*, Introduction to the Georgian Text (ქართლის ცხოვრება), წგნ.: *K'art'lis c'xovreba. The Georgian Royal Annals and their Medieval Armenian Adaptation*, Edited by *Stephen H. Rapp, Jr.* Volume I., Delmar, New York, 1998, გვ. 13-43.
822. *Rapp St.*, *Caucasia's Place in the Eurasian World: The testimony of ცხოვრება ქართველთა მეფეთა, მეოთხე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 2005, გვ. 45-55 (რეზიუმე ქართულ ენაზე).
823. *Rapp St.*, *Studies in Medieval Georgian Historiography, Early texts and Eurasian contexts*, CSCO 601, Subsidia 113, Louvain, 2003.
824. *Saint-Martin J.*, *Memoires historiques et géographiques sur l'Arménie, suivies du text Arménien de l'histoire des princes Orphelians par Etienne Orphelian, archeveque de Siounie et de celui des géographies atribuees a Moysse de Khoren et au docteur Vartan, au plusiers autres pièces relatives a l'histoire d'Arménie le tout accompagne d'une traduction française et de notes explicatives*, par *M. I. Saint-Martin*, t. II, Paris, 1819.
825. *de Saint-Martin V.*, *Recherches sur les populations primitives et les plus anciennes traditions du Caucase. Lues à la société d'ethnologie de Paris dans le séances des 27 aout et 24 septembre 1846*, Paris, 1847.
826. *Salia K.*, *La littérature géorgienne. Littérature historique*, BK, №45-46 (vol. XVII-XVIII), Paris, 1964, p. 55-56.
827. [*Sardshweladze S., Fähnrich H.*,] *Worwort*, წგნ.: *Chroniken der georgischen Königin Tamar (Kaukasien-Reihe)*, Jena, 1998, S. 3-14.
828. *Tarchnischvili M.*, *La découverte d'une inscription géorgienne de l'an 1066*, BK, 26-27, Paris, 1957, p. 86-89 [იგივეა – 315].
829. *Tchoubinof D.*, *Notice sur les ouvrages historiques, en langue géorgienne, concernant la Géorgie, et sur ceux qui sont entrés dans la composition de cette seconde partie de l'histoire de la Géogrie*, წგნ.: ქართლის ცხოვრება, დასაბამითგან მეათცხრამეტე საუკუნემდის, ნაწილი მეორე, ახალი მოთხრობა, 1469 წლიდან, ვიდრე 1800 წლამდე, გამოცემული დ. ჩუბინოვისაგან, სანკტპეტერბურღს, 1854, გვ. VII-XXXIII; ახლავს პარალელურად ტექსტი რუსულ ენაზე [793]; ქართული თარგმანი – 608.
830. *Thomson R. W.*, *Armenian Version of the Georgian Chronicles*, JSAS, 5, 1990-1991, pp. 81-90.

ბიბლიოგრაფია

831. *Thomson R. W.*, The Armenian Version of the Georgian Chronicles, *მეორე საერთაშორისო ქართველოლოგიური სიმპოზიუმის მასალები*, თბ., 1993, გვ. 17-23 (რეზიუმეები ქართულ და რუსულ ენებზე).
832. *T[homson] R.*, Georgian Chronicles, ODB, 2, New-York – Oxford, 1991, p. 843.
833. *Thomson W. Robert*, Rewriting Caucasian History. The Medieval Armenian Adaptation of the Georgian Chronicles. The Original Georgian Texts and the Armenian Adaptation. Translated with Introduction and commentary by *Robert W. Thomson* (Oxford Oriental Monographs, 7), Oxford, Clarendon Press, 1996, LI+408 გვ.
834. *Toumanoff C.*, Medieval Georgian Historical Literature (VIIth-XVth Centuries), *Traditio*, I, New York, 1943, pp. 139-182.
835. *Toumanoff C.*, The Oldest Manuscripts of the Georgian Annals: The Queen Anne Codex (QA), 1479-1495, *Traditio*, V, New York, 1947, pp. 340-344.
836. *Vachnadze N, Kutsia K.*, Reflection of an Iranian Institution in “Kartlis Tskhovreba”, *Caucasica*, The Journal of Caucasian Studies, v. 7, Tb., 2003, p. 284-291 [311].
837. *ს.საქინჯან*, სჰმენი ოღნდახანსეგი და ირეგმანოქიუნსერი კრავენსე, *ქიხნსა*, 1951, էგ.161-188.
838. *თართლი შორაოქანი*, ზაროქი შიოქიქეაზი ზაქერენ ირეგმანოქიუნს, კიქსსი კრავ ოამანსაკაგოქიუნს, ირეგმანოქიუნსი ხის კრავენსეგ, ანაჯარანს და დანოქაგოქიუნსერი *თართლი შორაოქანი*, ერეკანს, »:2 էგ.ი'ი

ბიბლიოგრაფია

IV. შემოკლებები

- გზამკვლევი – საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ძველ ხელნაწერთა საცავების გზამკვლევი, თბ., 1951.
- ენიკის მოამბე – ენის, ისტორიისა და მატერიალური კულტურის ინსტიტუტის მოამბე.
- ეტიუდები – კ. კეკელიძე, ეტიუდები ძველი ქართული ლიტერატურის ისტორიიდან.
- თეზისები – აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილის ხსოვნისადმი მიძღვნილი რესპუბლიკური სამეცნიერო სესია „ძველი ქართლის ცხოვრება“, თბილისი, 1989 წლის 25-27 აპრილი, მოხსენებათა თეზისები, თბ., 1989.
- თსუ შრომები – თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები.
- თუშ – თბილისის უნივერსიტეტის შრომები.
- მსე – მასალები საქართველოს ეთნოგრაფიისათვის.
- მსკი – მასალები საქართველოსა და კავკასიის ისტორიისათვის.
- ჟორდანია თ., ქრონიკები – ქრონიკები და სხვა მასალა საქართველოს ისტორიისა, შეკრებილი, ქრონოლოგიურად დაწყობილი, ახსნილი და გამოცემული თ. ჟორდანიას მიერ, [წიგნი I], ტფ., 1882; წიგნი მეორე (1213 წლიდან 1700 წლამდე), ტფ., 1897; წიგნი მესამე (1700 წლიდან XIX ს-ის 60 წლებამდე), გამოსაცემად მოამზადეს გივი ჟორდანიამ და შოთა ხანთაძემ, თბ., 1967.
- საბინინი მ., საქართველოს სამოთხე, სპბ., 1881 – საქართველოს სამოთხე. სრული აღწერა და ლუწლთა და ვნებათა საქართუშლოს წმიდათა, შეკრებილი ხრონოლოგიურად და გამოცემული პეტერბურდის სასულიერო აკადემიის კანდიდატის ივერიელის გობრონ (მიხაილ) პავლის ძის საბინინის მიერ, პეტერბურდი, ჩყბ წელსა.
- საზ. მეცნ. განყ. მოამბე – საქართველოს სსრ მეცნიერებათა აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების მოამბე.
- სკ – საისტორიო კრებული.
- სმ – საისტორიო მოამბე.
- სმამ – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მოამბე.
- სსმმ – საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის მოამბე.
- სტუ შრომები – საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის შრომები.
- სშ – საისტორიო შტუდიები, თბილისის ილია ჭავჭავაძის სახ. ენისა და კულტურის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საქართველოს ისტორიის კათედრის სამეცნიერო შრომათა კრებული.
- ტსუ შრომები – ტფილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის შრომები.
- ტუმ – ტფილისის უნივერსიტეტის მოამბე.
- ქსე – ქართული საბჭოთა ენციკლოპედია.
- ქუთაისის მუზეუმის ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. II, თბ., 1964 – ქუთაისის სახელმწიფო ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მუზეუმი. ხელნაწერთა აღწერილობა, ტ. II, შედგენილი და დასაბეჭდად მომზადებული ე. ნიკოლაძის მიერ, რედაქტორი მ. ნიკოლეიშვილი, თბ., 1964.
- ქც – ქართლის ცხოვრება.

ბიბლიოგრაფია

ქწ – ქართული წყაროთმცოდნეობა.

ჭყონია ალ., ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომატია – ალექსანდრე ჭყონია, ისტორიული ნარკვევი ანუ ქრისტომატია საქართველოს ისტორიისათვის უძველეს დროდამ ბაგრატიონთ გამეფებამდე, ტფ., 1890.

ხელნაწერთა აღწერილობა, A კოლექცია, ტ. I:2, თბ., 1976 – ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი საეკლესიო მუზეუმის (A) კოლექციისა, ტ. I:2, შეადგინეს და დასაბუჯდად მოამზადეს: თ. ბრეგაძემ, ც. კახაბრიშვილმა, თ. მგალობლიშვილმა, მ. ქავთარიამ, ლ. ქუთათელაძემ და ც. ჯღამაიამ ელ მეტრეველის რედაქციით, თბ., 1976.

ხელნაწერთა აღწერილობა, A კოლექცია, ტ. V, თბ., 1955 – საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი საეკლესიო მუზეუმის ხელნაწერები (A კოლექცია), ალექსანდრე ბარამიძის რედაქციით, ტომი V, შეადგინა ლილი ქუთათელაძემ, თბ., 1955.

ხელნაწერთა აღწერილობა, H კოლექცია, ტ. II, თბ., 1951 – ქართულ ხელნაწერთა მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების ყოფილი მუზეუმის ხელნაწერები (H კოლექცია), ტ. II, შედგენილია და დასაბუჯდად მომზადებული ლილი ქუთათელაძის მიერ ილია აბულაძის რედაქციით, თბ., 1951.

ხელნაწერთა აღწერილობა, H კოლექცია, ტ. V, თბ., 1949 – ხელნაწერთა აღწერილობა, საქართველოს საისტორიო და საეთნოგრაფიო საზოგადოების ყოფილი მუზეუმის ხელნაწერები (კოლექცია H), ტ. V, შედგენილია და დასაბუჯდად მომზადებული ლუბა მეფარიშვილის მიერ ალ. ბარამიძის რედაქციით, თბ., 1949.

ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია, ტ. I, თბ., 1959 – ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების (S) კოლექციისა, ტ. I, შედგენილია და დასაბუჯდად დამზადებული: თ. ბრეგაძის, თ. ენუქიძის, ნ. კასრაძის, ლ. ქუთათელაძისა და ქ. შარაშიძის მიერ, ელ. მეტრეველის რედაქციით, თბ., 1959.

ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია, ტ. V, თბ., 1967 – ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების (S) კოლექციისა, ტ. V, შეადგინეს და დასაბუჯდად მოამზადეს: თ. ბრეგაძემ, თ. ენუქიძემ, ლ. კიკნაძემ, მ. შანიძემ და ც. ჭანკიევმა ელ მეტრეველის რედაქციით, თბ., 1967.

ხელნაწერთა აღწერილობა, S კოლექცია, ტ. VI, თბ., 1969 – ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ყოფილი ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელი საზოგადოების (S) კოლექციისა, ტ. VI, შეადგინეს და დასაბუჯდად მოამზადეს: თ. ბრეგაძემ, ლ. ქაჯაიამ, ლ. ქუთათელაძემ, მ. შანიძემ და ც. ჭანკიევმა, ელ. მეტრეველის რედაქციით, თბ., 1969.

ხელნაწერთა აღწერილობა, Q კოლექცია, ტ. I, თბ., 1957 – საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, მუზეუმის ხელნაწერთა ახალი (Q) კოლექცია, ტ. I, შედგენილია ე. მეტრეველისა და ქრ. შარაშიძის მიერ, ილია აბულაძის რედაქციით, თბ., 1957.

ხელნაწერთა აღწერილობა, Q კოლექცია, ტ. II, თბ., 1958 – ქართულ ხელნაწერთა აღწერილობა, ახალი (Q) კოლექციისა, ტ. II, შედგენილია და დასაბუჯდად დამზადებული თ. ბრეგაძის, თ. ენუქიძის, ნ. კასრაძის, ელ. მეტრეველის, ლ. ქუთათელაძის და ქრ. შარაშიძის მიერ, ილია აბულაძის რედაქციით, თბ., 1958.

Актуальные проблемы-82 - Актуальные проблемы изучения и издания письменных исторических источников. Всесоюзная научная сессия, посвященная 60-летию образования СССР. 26-28 октября 1982 г. г. Сухуми. Тезисы докладов. Тб., 1982.

ბიბლიოგრაფია

- Актуальные проблемы–85* - Актуальные проблемы изучения и издания письменных исторических источников. Всесоюзная научная сессия, 17-19 октября 1985 г. г. Батуми, Тезисы докладов, Тб., 1985.
- БСЭ – Большая Советская энциклопедия. Третье издание.
- ВВ – Византийский временник.
- ЖМНП - Журнал Министерства Народного Просвещения.
- ЗВОИРАО – Записки Восточного отделения Императорского Русского Археологического Общества.
- ЗИАН – Записки Императорской Академии наук
- КК – Кавказский календарь.
- КЭС – Кавказский Этнографический Сборник.
- ИКОИА – Известия Кавказского Общества Истории и Археологии.
- ИР – Источниковедческие разыскания.
- ИРАН – Известия Российской Академии Наук.
- УЗ ИВАН СССР – Ученые записки Института востоковедения Академии наук СССР.
- ПС – Палестинский Сборник.
- СМОМПК – Сборник материалов для описания местностей и племен Кавказа.
- СЭ – Советская Этнография.
- Такайшвили Е. С.*, Описание рукописей – *Такайшвили Е. С.*, Описание рукописей «Общества распространения грамотности среди грузинского населения», СМОМПК, вып. XXXI-XXXIV, იგზუ, ცალკე წიგნად: т. I, вып. 1-4, Тфл., 1902-1904; СМОМПК, вып. XXXVI, XXXVII, XXXIX, XL-XLII, იგზუ, ცალკე წიგნად, т. II, вып. 1-4, Тфл., 1912.
- Хрестоматия* – Хрестоматия по истории СССР с древнейших времен до конца XV века, Под редакцией *М. Н. Тихомирова*. Составили: *Л. В. Милов, А. И. Рогов, ак. М. Н. Тихомиров*, М., 1960.
- ХЧ – Христианские Чтения.
- ЭС – Энциклопедический словарь.
- ВК – Bedi Kartlisa.
- BZ – Byzantinische Zeitschrift.
- CSCO – Corpus Scriptorum Christianorum Orientalium.
- ODB – The Oxford Dictionary of Byzantium, vol. I-III, New York, Oxford, 1991.
- JSAS – Journal of the Society for Armenian Studies.

